

Magyar postai
 kiadás in num.
 No. 224718.929.

Érték és kiadás:
 Barón

10. Telefon: 18-66. Előfizetés:
 Havonta 110, negyedévre 320
 évre 600, egészévre 1200 lej.
 Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6,
 évfelére 12, egészévre 20 dollár.
 A postai díjazás szerint. A
 "KELET" a transilvaniai és banati
 székelyegyeset politikai napilap.
 Cikkeitnek utanyomását csak a
 szerkesztés megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Értesítések
 leveleket nem
 fogadjunk el.
 — Kéziratok
 megőrzését és visszakiadását nem
 vállaljuk. Főzszerkesztő: dr. Margit
 Rády. Felelős szerkesztő: János
 Ferenc. Budaörsi szerkesztő: János
 szegi Ernő, Strada Cobaltova 72.

Szombat, 1937. augusztus 28.

5697. EV. XX. EVF.
 ELUL 21. 195 SZAM.

...tagja volt a
 ...civilizált módon
 ...dál acionista
 ...nemzetközi fő
 ...további beván
 ...román nép élet

...meg az ország
 ...és ezen az
 ...leszünk a ro
 ...lan gyűlöletkel
 ...zak után. Nem
 ...nök ur, hogy az
 ...dolkozna. Ez a
 ...nyre, hogy in
 ...kap az ország
 ...sz kielégítő, az
 ...fejteni interpel
 ...meg maradok
 ...hogy az olyan
 ...ökkel interpellá
 ...ország belső fej
 ...vezetnek és
 ...yét a külföldön.

Japán

...japán hadi
 ...zón a vélemény
 ...zászlók alatt
 ...het utjuk meg
 ...vesztézar
 ...gtekintetik a
 ...kai és tisztázá
 ...ját.

...Fuzsi ja
 ...japán-mandzsua
 ...te egy kínai
 ...atok mozdula

...ny tagjainak

...Chamberlain,
 ...egbeszélésükön
 ...est a brit kor
 ...nyek ügyében
 ...t és megállá
 ...intézkedést
 ...vatva vannak
 ...alattvalók éle
 ...csatlakozik
 ...ter kiáltvá
 ...megszünteté
 ...kereske
 ...yében, az an
 ...gy elegendő
 ...ol kereskede

...Rador.) A
 ...na a japánok
 ...agot szállít
 ...gja tudni el
 ...at, hogy „Ki
 ...állapotok ura

...emet hajótár
 ...y hajók töb
 ...tt. A német
 ...tt kínai piac
 ...deléseket fog

A lelkesek és a szélsőséges izgatás

Petruscu ezredesnek a patriarcna ismeretes kijelentéseivel kapcsolatos bátorhangú interpellációja amelyet Iamandi kultuszminiszterhez is intézett, sajátos körülmények között emlékeztet a kultuszminiszter ismeretes akciójára.

Iamandi, röviddel azután, hogy átvette tarcáját, levelet intézett Miron patriarcához, amelyet teljes terjedelmében nyilvánosságra hoztak.

A levélben a kultuszminiszter elpanaszolja, hogy a nép pártjai, a lelkesi kar egyre sürribben és egyre következetesebben felelnek meg igazi hivatásáról és küldetéséről.

Mert a papság ahelyett, hogy a keresztényi igéket, a békét és a polgárok közötti testvériséget hirdetné, szélsőséges mozgalmak szolgálatába állott és gyűlöletet terjeszt és prédikál a tempomi szöszékekről.

A kultuszminiszter a patriarcától kérte, mint a görögkeleti egyház szellemi fejétől, hogy a maga hatáskörében is hasson oda ezen állapot megszüntetéséhez.

Iamandi jevelét követően megbeszélésre ültek össze a kormány és az egyház megbízottai, Napokon keresztül tárgyaltak arról, mily módon lehetne visszatartani a papságot a szélsőséges izgatásban való részvételtől.

A tanácskozások végén megszületett egy határozat, amely ugyan főleg a szabadságosság és az idegenek elleni vádirat volt, de bizonyos tiltó intézkedéseket is tartalmazott a szélsőséges papokkal szemben.

Petruscu ezredes most ugyanezen Iamandi kultuszminiszterrel kér felvilágosítást — nyilván néhány hónappal ezelőtti akciójára gondolva, vajjon csakugyan úgy beszélt-e a görögkeleti egyházzal, ahogyan az a Cucentul hasábjain olvasható volt?

Petruscu ezredes interpellációja kétségtelenül bátor gesztus, de egyúttal kegyetlen is. Mert mit válaszolhat a történetek után Iamandi erre az interpellációra?

A leleplezett „diadal”

Az egész ország fenn volt vele, amikor Mehedinjében összemérte az erejét a nemzeti parasztpárt a nemzeti kereszténypárttal.

A kormány akkoriiban furcsa nyilatkozatokkal hívta fel magára a figyelmet.

Amikor tetőpontra hágott a féktelen euzista terror és véres összecsapások zenéje kísérte a választási felvonulást, Tatarescu kijelentette hogy sajnálja ugyan, de nem tud beavatkozni a két ellenzéki párt marakodásába.

Azt a szövetséget azonban megtette Gogának, hogy a liberális szavazatok Goga jelöltjére szavaztatta és nem is állított jelöltet a választásokra.

A liberális tömegek természetesen így Cuzeákat támogatták. De nemcsak a tömegek. A közigazgatás egész apparátusa a cuzistákat védte a nemzeti parasztpárttal szemben, melyet a kormány nem állított „az osztályharc és a gyűlölet” pártjának nevezni.

A kegyetlenül igazalmas választási harcban mégis a nemzeti parasztpárt győzött. Lupu lett a képviselő. A nemzeti kereszténypárt azonban csak háromezer szavazattal maradt a győztes mögött és Goga diadalmas nyilatkozatban jelentette ki, hogy a „baloldali” terror ellenére győztes eredményt sikerült elérnie.

Most aztán újabb erőpőba volt Mehedinjében. A megyében részleges megyei választásokat tartottak.

Három párt jelöltette magát. Ezuttal természetesen a liberálisok is benyújtották listájukat.

Az eredmény a következőképpen alakult: A liberálisok kaptak 2325 a nemzeti parasztpárt kapott 1463 szavazatot, míg a gogocuzista párttra csak 623 szavazatot jutott.

A tanácsba a liberálisok és a nemzeti parasztpárt jutott be. A gogisták kiinn maradtak.

Most aztán leleplezték a nagy diadalt. A nemzeti kereszténypárt alul maradt an

Az angol kormány teljes elégtételt követel Japántól

Komoly következményei lehetnek a sanghai angol nagykövet ellen elkövetett támadásnak

A kínaiak továbbra is erősen tartják állásaikat

London, aug. 27. Kína és Japán nagykövetei ma felkeresték Edent, aki előtt sajnálatukat fejezték ki a kínai angol nagykövet megsebesülése felett. Londoni kínai körökben kijelentik, hogy Kína egyáltalán nem kívánja, hogy az eset nagyobb méreteket öltönn és ürügy legyen az angol kormánynak a kínai japán viszályba való aktív beavatkozására. Másrészt hangsúlyozták, hogy ez az incidens fontosabb, mint azon összes provokációk együttlvéve, amiket Japán Kína számlájára írt kínai tevékenységének igazolása céljából. Japán katonai körökben elképzelhetetlennek tartják, hogy a japán repülőgépek számdékosan bombázták volna az angol nagykövet autombilját, — jelentette ki tegnap a Reuter tokiói tudósítójának a japán külügyminisztérium egyik mértékadó tisztviselője.

Politikai körökben azonban nagy a felháborodás és

a japán hatóságok által kifejezett sajnálkozás nem enyhíti ezt a hangulatot. Anglia kellő időben értesítette Kínát és Japánt, hogy

felelőssé teszi minden angol alattvaló ellen elkövetett erőszakosságot, valamint az angol érdekeknek okozott károkat. Nem lehet még tudni, hogy milyen intézkedést akar tenni az angol kormány, de valószínű, hogy

az egyszeri sajnálkozás kifejezése nem oldja meg a kérdést.

Párizs, aug. 27. A reggeli lapok a kínai angol nagykövet megsebesítésének várható következményeivel foglalkoznak. Az Echo de Paris szerint egyelőre nem lehet megállapítani, milyen következményei lesznek a dolognak, de bizonyos, hogy Kína és a Földközi tenger kérdései hasonlítanak egymáshoz, mert mindkettő szükségessé teszi a hatalmak tekintélyének és érdekeinek védelmét. Kérdéses, vajjon Anglia az érdekeit hatalmakat egyetemes demarsra fogja-e rábírní. A Le Journal szerint Japán irányítóinak gondolkodóba kell esniök a London, Párizs s Washington által eszközölt beavatkozás kérdése felett, amely az ellenségeskedések megszüntetésére és Sanghain semlegesítésére vonatkozik.

A japán hatóságok a helyszínen vizsgálatot indítottak annak tisztázására, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlen kimenetelű incidensért.

A japán külügyminiszter utasítást kapott, hogy fejezze ki sajnálatát az angol nagykövetnek a történetek miatt.

A várható következmények Hivatalos londoni körökben tartózkodó magatartást tanúsítanak az angol követ ellen elkövetett nankingi merénylet ügyében, míg részletes jelentés a kérdésben nem érkezik.

Rendkívül súlyos az angol nagykövet állapota

Sanghai vírárt jelent, hogy az angol nagykövet a hátán sebesült meg súlyosan. Az orvosok megállapítása szerint a nagykövet hátgerince nem sérült meg, úgy hogy nem történt bémulás. A sebesülés rendkívül súlyos, de valószínű, hogy a nagykövet életben marad. Az angol nagykövet igen nyugtalanul töltötte az éjszakát, de állapotát kielégítőnek tartják. Azt még sem lehet mondani, hogy minden komplikáció ki van zárva.

dalkozik a kínai katonák ellenállásán, dacára az ellenfél összehasonlíthatatlanul jobb fel szerelésének. A kínaiak nagyseben tudják ki használni a terepelőnyöket és a megtévesztési lehetőségeket. Nem ásnak hosszú lövészárkokat, hanem csak elszigetelt állásokat építenek, amiket ömmlökő gépegyverekkel látnak el. Ezen szétszórt állásokkal szemben a japánok által majdnem kizárólagosan használt tengeri tüzéréség kis mértékben hatékony ezért kénytelenek a japánok repülőket is használatba venni. Hogy a japánok nagyobb gyalogsági sikert érhessenek el könnyű határoló tűzre lenne szükségük. Az ehhez szükséges ütőerő azonban a japánok szerint nem tudták partrattenni. A Lotieni harcokat illetőleg ez a szakértő kijelentette, hogy az ottani partraszállás tényleges, de mégis korlátolt jelentőségű siker. A japánok az elfoglalt sáv kiterjesztésével próbálkoznak, de a részleges partraszállás nem jelent különleges diadalt olyan hadsereg számára, amely kitűnő kiképzésben részesült. Az illető szakértő szerint annyi bizonyos, hogy a kínai csapatok kitűnően halcolnak.

—A kínai csapatok héves ellenállása Sanghai vidékén a helyzet nem változott, — mondják a kínai körök. Főleg Lotiennél voltak harcok. A japánok kiterjesztették partraszállási vonalukat a Jangcse folyam mentén egészen Linhoig. A kínaiak adáz ellenállást tanúsítottak a Paosen körzetben indított japán támadásokkal szemben.

Elsüllyesztettek egy kínai hadihajót Sanghahából jelentik hogy a japán tengerészeti egységei tegnap este a Jangcse folyón elsüllyesztették a Csujin kínai hadihajót. A kínai hajó előzőleg két lövést adott le a japán egységek ellen.

A japánok ellentétes híradásaival szemben a kínaiak az állítják, hogy urai Kalgannak. A Reuter továbbítja a kínaiak azon közleményét, amely részletesen leírja a Nankou vidékén augusztus 14 óta folyó ütközetet. Kalgan már majdnem a japánok kezében volt, akik áttörték kwantung csapataikkal a kínaiak állását, amikor Shumsiból erősítések jöttek a 19. divízió számára és így sikerült megakadályozni a japánokat Kalgan elfoglalásában.

Az éjszaka folyamán japán repülőraj bombázta Nankingot. Több helyen tűz ütött ki. Nagyven kínai életét vesztette

A kínai főhadiszállás közli, hogy a japánok hiába próbálkoztak a Nankau szoros bevételeivel és hiába támadták meg két ízben is mérges gázokkal a 89-ik kínai hadosztályt, támadásaik nem jártak sikerrel.

A japán csapatok ma bevették Pataling erődtornyát amely 12 kilométernyire van Hankautól.

A kínai sikerek magyarázata Egy idegen katonai szakértő tegnap kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy nem csomak idején akkor is, amikor a liberálisok támogatták.

(Folytatása a nyolcadik oldalon)

Most, amikor a liberálisok önálló listával indultak, pöttömyire zsugorodott a cuzisták szavazatszáma. Hyenkor aztán mélyen halgat a cuzista

sajtó. Vagy pedig újra azt fogja hasonlítani, hogy a zsidók szavaztak a nemzeti parasztpártra. Egyáltalán nem bántja az a körülmény, hogy Mehedinjében egyáltalában nincsenek zsidók...

A lengyel zsidók

A berlini Schocken Verlag „Jüdische Lesehefte“ című sorozatában Jenny Radt a lengyelországi zsidókról ír. A német eredetiben Die Juden in Polen, a füzetének címe. Lestschinsky közgazdasági kutatásain, Josef Meisl és Balaban történelmi művein alapszik főképpen.

Első tájékoztatónak nagyszerű. Összevissza egyetlen hibát fedeztem fel benne. Igaz, hogy ez azután a súlyosabb rajtából való: Krakko, Sztaniszló és Tarnopf több százezer lakósu városaként szerepelnek Radt-nál. A tény kissé másképpen fest: Ezek a nagy számok az egész kerület lakosságát és nem egy-egy városét tüntetik fel. A lényeget azonban ez a hiba sem érinti.

Radt a Lengyelországban élő hárommillió főnyi zsidóság helyzetét két mondatban vázolja fel: A legsúlyosabb nehézségekkel kell már évek óta megküzdeniök. Az életerejük azonban töretlen maradt.

A nyomoruk, — folytatja — száornyű. Öngyilkosságba kerget vallásos lelkiüti zsidókat is és az anyákat arra kényszeríti, hogy kitegyék az uccára táplálék híjában elsorvado gyermekeiket. A nagy tömeg azonban teli van étellel és életkedvvel. A héber és a jiddis sajtó sokoldalú és gazdag tartalmu. A zsidó hitközségek mintaszerű gazdasági és kulturális intézményeket létesítenek. A lengyel zsidóságban elevenen él a felismerés, hogy át kell rétegződni és az ifjuság rendületlen energiával keresi az utat a gyárakba, a mezőgazdaságba.

Mi az oka a súlyos gazdasági helyzetüknek? Radt a lengyel állam és a zsidóság sajtósságaiban keresi az okot, történelmi, gazdasági és pszichológiai gyökereket fed fel.

Lengyelországnak kereken 30 millió lakosa van. Ebből a hivatalos statisztika szerint 31 százalék kisebbségi: ukrán, zsidó (8.8 százalék), fehérorosz és német. A hivatalos statisztika azonban nem egészen megbízható és egyébként is a legutóbbi népszámlálás óta eltulodások álltak be. Lengyelország agrár állam. A kereskedőknek több mint 76 százaléka a mezőgazdaságból él. Az iparnak egyelőre hasonlíthatatlanul kisebb a jelentősége. A keresőknek mindössze 10 százaléka gyári munkás. Az iparon belül a bányászatnak és az olajtermelésnek jut ki a legnagyobb szerep. A késziparban a textilgyártás a legjelentősebb. De éppen ez az iparág küzd a legnagyobb nehézségekkel, mert Oroszország lekapcsolása folytán — a lengyel textilipar székhelye a korábban Oroszországhoz tartozó lengyel népességű terület — elveszítette a fogyasztók túlnyomó részét.

A zsidók őslakói Lengyelországnak. Már Kr. előtti időkben jutottak el a Fekete tenger mellékéről a rómaiakkal együtt ide. A tömegesebb bevándorlásuk a 11. században kezdődött és a 14 században, a német zsidók bevándorlásával érte el a tetőpontot. A zsidók a Marx híres mondása szerint a lengyel gazdasági élet porusait töltötték ki: kereskedők voltak a gazdasági szálakkal, amiket fontak, szorosabb egységbe foglalták össze a részekre tépett és az akkori gazdasági viszonyok és közlekedési eszközök mellett egymással alig-alig érintkező lengyel területeket. Ezért is szívesen látták őket az egység megteremtésén fáradozó fejedelmek. Bérelték a nagybirtokokat és gondoskodtak a gazdasági termékek értékesítéséről. Királyi adóberlők voltak továbbá és ezzel a foglalkozásukkal sok gyűlöletet keltettek fel maguk ellen az alacsonyabbrendű népben, amely az urak, a fe

VILAG TÜKRE

jedelmek hatalmát a zsidók kezén át érezte magára nehezéni. Ez a gyűlölet robbantotta ki azután 1648-ban a Chmelniczi kozák hetman vezetése alatt álló felkelést, amely az urak ellen irányult, de elsősorban a szerencsétlen zsidókra sepest árt, tízezerszámra mészárolva le őket. Ez a forradalom, amely gezársz tách néven él a zsidóság emlékezetében, alaposan megváltoztatta a zsidók gazdasági strukturáját. Nagykereskedőkből, akiknek működése Regensburgig és a Fekete tengerig kiterjedt, krájljerosok, pálinkafőző árendások és főképpen kézművesek váltak belőlük. A mindennapi kenyér gondja súlyosan nehezedett rájuk. De most is, ebben a szűkös helyzetükben is, erős bizonyosságát adták genitálisuknak, teremtő erejüknek. A megtaposott lengyel zsidók körében virázkodik a chaszidizmus, mely az egész zsidóságra megteremkenyítőleg hat. A korábbi jólétiük ideje alatt pedig államalkotó erejükre tették tanubizonyosságát. A hitközségeiket tökéletes vallási, gazdasági és kulturális szervezetté építették ki, amely a szinódusban, a vád árba haarcotban érte el a csuespontját. Az új idők szelleme sem volt képes a zsidóságukat megtörni. Amikor bérmunkásokká proletarizálódnak, a foglalkozás azonosága és a közös munkahely nem hat rájuk asszimilálólag. Lengyelország mai területén érelik meg a zsidó nemzeti eszme és a Stádtelach-ban összeszűföldött, vagy akár a nagyvárosok zsidófértályában élő zsidó, mélyen benne gyökeredzik a maga zsidó létében, magától értendő számarra, hogy a maga nyelvét, a maga sajátos ruházatát használja, a maga egyéni életét éli.

A világháború után létesült lengyel államot a népszövetségi szerződés fokozott kisebbségi védelemre kötelezte; arra, hogy szabad életet biztosítson a benne élő kisebbségeknek. Ez a védelem, ez a szabad élet csak a papíron van meg és ott is csak alaposan összefonnyadt állapotban; az új lengyel alkotmány paragrafusai között már nem jutott számára hely. A különböző történelmi multu és gazdasági körhöz tartozó részek összeforrasztása gazdasági, közlekedési, pénzügyi szempontból súlyos feladatokat rótt az államra. A lengyel állam egyre mélyebben nyult tehát bele a gazdasági életbe és ez a belenyulás, ez a szüntelen beavatkozás váltotta ki elsősorban a zsidók mai súlyos gazdasági helyzetét.

A zsidók gazdasági megoszlása voltaképpen, pompásan kiegészíti a lengyelek gazdasági tagozódását. Mig a lengyelek 82.2 százaléka mezőgazdaságból él, s a kereskedelembe össze-vissza 1.3, az iparban 7.1 százaléku helyezkedett el, a zsidók 32.3 százaléka iparos és 34.8 százaléka kereskedő. A lengyeleknek azonban nincs kedvükre ez a gazdasági megoszlás. Az utóbbi évek agrár-krízise a városba üzött rengeteg parasztot és ezek az iparban, a kereskedelembe igyekeznek elhelyezkedni és az állam minden eszközzel támogatja őket ebben a törekvésükben. Egy új lengyel középosztály van kialakulóban a zsidók bórén. Az állami hitelszövetkezetek, az állami fogyasztási szövetkezetek hatalmas összegeket vetnek a latba a lengyel versenytárs érdekében. Egyes gazdasági ágakban monopóliumokat létesít az állam. A mezőgazdasági termékek majdnem kivétel nélkül „egykezzen” át értékesítettnek, holott korábban a zsidók foglalkoztak az értékesítésükkel. A megkötött pénzügyi gazdaság viszont az exportkereskedelem terén teremtett monopóliumokat a nemzsidók számára, holott a kivétel évszázadokon át a zsidók kezében volt.

A lengyel gazdasági életnek súlyos gondjai vannak. Mindegyik államrész, Galicia épp úgy, mint az u. n. kongresszusi (orosz) Lengyelország, vagy a pózeni tartomány egy nagyobb gazdasági egészéből szakadt ki — itt egy 52 milliós, amott egy 120 milliós, végül a harmadik

helyen egy 65 milliós állam állott a háta mögött. Egy összeszűföldött piacra kell tehát magát átszervezz. Ez persze nem megy megrázkódtatás nélkül. A legsúlyosabb a helyzet a textilgyártás terén és a zsidók történetesen ebben az iparban helyezkedtek el, mint vállalkozók épp úgy, mint munkások. Majdnem ötven százaléka az iparilag tevékenykedő zsidóknak itt talált kenyérkeresetre. Most máshol kell keresnienek megélhetést. És a lengyel zsidó munkás nem riad

vissza az átrétegeződéstől. Összeszűföldött foggal keres új munkaalkalmat, vállalja a legnehezebb testi munkát és beszívárogo hogyha engedik, a nehéziparba is. De tisztában van vele, hogy a próbálkozása nem vezethet teljes sikerre és nemzeti beállítottsága folytán Palesztinától vár a lengyelországi átrétegeződése mellett teljes megoldást. Az erős hitük és az erős munkabírásuk meg fogja őket menteni a pusztulástól. (f. k.)

Az Aguda elfogadja a zsidó államot, ha annak alaptörvénye a Tóra

A mariebadai kongresszus határozata. Viharos összecsapás a „Ja”- és a „Neinsagerek” között

Mariebad, aug. 27. Az Agudasz Jisroel mariebadai kongresszusa véget ért. Kedd éjszaka került sor a rabbitanács Palesztinára vonatkozó határozatának és a politikai bizottság rezolúciójának megszavazására, ami ünnepélyes külsőségek között történt. Az előki székben Zirelsohn kiseneyi főrabbi ült. Lewin szenátor reszowi főrabbi lépett először; a szószékre a következőket mondotta: — A zsidó nép sorsdöntő óráiban mindig kikérte a Tóra nagyjainak véleményét. A Tóra lelke és élet-ereje a zsidó népnek. Ilyen tanácsokból merített erőt és bátorságot a szenvedő nép. A zsidó nép apátiába esett a mi időkben és ezért csökken a Tóra bölcselének tekintélye is. Ezzel azonban az egész zsidó nép tekintélye csökkent a világ népei szemében. A mai történelmi pillanában, amikor az egész zsidó nép, vagy legalább is e nép egy

nagyrészenél: sorsáról van szó, a Tóra bölcseléhez vezető utra kell, hogy visszatérjünk. A rabbi-tanács megállapítja a zsidó népnek az ígért földjével való abszolút köttöségét, melynek határai érintetetlenek és oszthatatlanok. Egyetlen világhatalom sem képes eltolni ezeket a határokat. A rabbi-tanács megállapítja továbbá, hogy a zsidó állam fennállása csak akkor lehetséges, ha ebben a Tóra abszolút uraima jut érvényre. Lewin főrabbi ezután a hallgatóság valóságos zokogása közben a világ népeihez fordult, hogy segítsék a zsidó népet, amely ezer sebből vérzik egy jobb sors előkészítésében. Ha a világ eljut az abszolút igazságosság és emberszeretet győzelméhez, a zsidó népre is ráköszönt az isteni megváltás, amely saját országunkban és otthonunkban fog vezetni bennünket.

A rabbitanács proklamációja

Ezután lépett a szószékre a lucki rabbi, aki mély csend közepette olvasta fel a rabbi-tanács határozatát. Zirelsohn főrabbi felszólítására a delegátusok felemelkedtek helyeikről és állva hallgatták végig a rabbi-tanács döntésének héber és jidisi nyelvű szövegét. A proklamáció így hangzik:

1. A Rabbi-tanács kijelenti: a) A világ ura örök tanulság és szövetségi eskü jegyében nekünk ajándékozta a mi szent országunkat, hogy abban megvalósítsuk a Tóra törvényeit és parancsolatait és a Tóra életét éljük abban. A zsidó nép ezért szívének és lelkének minden sejtjével elválaszthatatlannal összenőtt országával. b) Miután büneinkért országunkból száműzetésbe kellett vándorolnunk, Isten szent profétái útján megjövendölte, hogy felkentje által meg fog váltani egyszer bennünket. Az ezen ígérethez vetett hit egyik alapja a zsidó vallásnak, mely kötelező minden zsidóra. c) A zsidó népnek a Szentföldre való igénye ezért a Tórában, a prófétákban, Isten küldötteiben gyökeredzik. d) Egy zsidó állam fennállása csak akkor lehetséges, ha ez az állam a Tóra törvényét az állam alaptörvényeként ismeri el és az állam vezetése a Tóra uralma jegyében történik. Egy zsidó állam, amely megtadja ezt, meghazudtolását jelenti a zsidó történelemnek, tagadását a zsidó nemzet igazi lényének és aláadását egész létének. Egy ilyen község nem érdemi meg azt, hogy a zsidó állam nevét viselje.
2. A rabbi-tanács kijelenti, hogy a mi szent országunk határait örök időkre alapította meg Isten, az ég és a föld teremője az ő szent Tórájában. Ezért lehetetlen, hogy a zsidó nép a maga részéről akár milyen formában lemondjon ezen határokról. Minden ilyen lemondás semmis volna.
3. A rabbi-tanács kijelenti, hogy a Tóra törvényei szerint Palesztina sohasem, a zsidó nép örökségéről nem folytathatók tárgyalások és nem hozhatók határozatok a Tóráhú zsidóság felhatalmazott képviselőinek bevonása nélkül. A Tóráhú zsidó nép képviselőinek feje fölött folytatott tárgyalások ellenkeznek a joggal és az igazsággal.
4. A rabbi-tanács forró és gyújtó felhívással fordul a világ zsidóihoz, hogy legye- nek segítségére az Agudasz Jisroelnek eb-

ben a súlyos történelmi órában, hogy a Tóra és a hit szellemében építse fel a zsidó országot, segítsék az Agudát határában Erec Jisraél szentségének és tisztaságának megmentéséért, törekvéseiben az ortodox jisiv erősítéséért és fáradozásaiban, hogy az ország zsidó életére a Tóra és a hit bélyegét nyomja rá.

Erec Jisraél Isten országa marad a föld, amelyre szemei örökké ifányulnak, amelyre fenségessége sugárzik és amelyből Isten királyi uralma fog kinyilatkozni az összes népek szeme előtt. A lucki rabbi a rabbitanács proklamációjának felolvasása után a következőket mondotta: — Minden zsidó, aki Erec-Jisraélbe megy és minden kalapács, amely munkába lendül ott, kezdete a megváltásnak. Sokat mulasztottunk és hatalmas ütemben kell behoznunk azt, amit elhanyagoltunk. A zsidó állam nem az, amit mások adnak nekünk, hanem a zsidó élet egybeforrása a Tórával és az országgal. Az igazi megváltás a Messiással fog jönni, aki az egész emberiség megváltását hozza.

A politikai határozat

- Ezután a rabbi-tanács proklamációját alapján a következő politikai határozatokat szavazta meg a kongresszus:
1. A Knessio Gedajlo nem járulhat hozzá a királyi bizottság által javasolt zsidó állam tervéhez.
 2. A K. G. lehetségesnek tartja a mandátum tetterős végrehajtását egybekötve egy, az arabok és zsidók közötti kiengesztelődés céltudatos politikájával.
 3. A zsidó nép nagy részének tettenetes nyomorára való tekintettel elviselhetetlennek tartja a K. G. a kormány-nyilatkozatban előírányzott korlátozását a bevándorlásnak és a földvásárlásnak.
 4. A K. G. felhatalmazza a politikai executívét, hogy felvegye a tárgyalásokat az angol kormánnyal és a Népszövetséggel, olyan megoldás érdekében, amely a zsidó nép összes vallási és anyagi szükségleteinek, valamint a Szentföldre való történelmi igényeknek megfelel.

Az ellenzéki szavazat

Ezután Jakob Rosenheim, az Aguda elnöke szólalt fel és éles kritika tárgyává tette a Peel-jelentést. Hangsúlyozta, hogy nem csak vallási és gazdasági, hanem politikai okok is

a Peel javaslat elfogadása ellen szólnak. Ha módosítják is a határokat, akkor is kételkedünk a bizottság által javasolt zsidó állam létében. Ezt világosan meg fogjuk mondani úgy az angol kormánynak, mint a cionistáknak. Egy ilyen állam csak veszedelembé sodor bennünket.

Ugy a rabbi-tanács proklamációját, mint a politikai bizottság előterjesztését a kongresszus felállással nyilváníttta elfogadottnak. Egyetlen delegátus szavazott ellene: S. Z. Moses, petechikvai agudista munkás, aki ellenzéki szavazatával azt akarta kifejezésre juttatni, hogy fenntartás nélkül a zsidó állam hiva.

Kiőr a vihar

Rosenheim elnöknek a Peel-jelentés ellen tartott éles beszéde különben is viharos jeleneteket idézett elő a kongresszuson. Annak ellenére, hogy az elnök kijelentette, miszerint szavai csak személyes véleményét fejezik ki, Trockenheim szenátor (Lengyelország) elnyilatkozatot akart felolvasni a Jasagerek nevében. Trockenheimot először nem akarták szóhoz engedni, nagy tumultus támadt, mire az egész lengyel delegáció kijelentette, hogy szolidáris Trockenheimmal és ragaszkodik nyilatkozatának meghallgatásához. Trockenheim a következőket mondotta:

— A politikai bizottságban két vélemény kristályosodott ki: Jasagerek és Neinsagerek véleménye. Egyek voltunk abban a kérdésben, ami Palesztina felosztásának a Tóra uralma nélkül való végrehajtását illeti. De voltak vélemények a zsidó állam ellen még abban az esetben is, ha kibővítik a határokat és biztosítják a Tóra uralmát. Ez a szélsőséges véleményem nem győzött.

Győzött azoknak a véleménye, akik az angol kormánnyal való tárgyalások mellett voltak egy más alapokra helyezett önálló zsidó állam ügyében.

Ezt a határozatot a rabbi-tanács döntése alapján hoztuk, amely nem negatív, hanem pozitív értelmű.

Rosenheim elnök: Sajnálom, hogy Trockenheim szenátor ur fellépését oly barátságstalanul fogadták egyesek. Ha sikerül a tárgyalások utján kiküszöbölni a vallási megmondókat, nyugodt szívvel fogjuk megadni hozzájárulásunkat, mert senki sincs ellene közülünk a zsidó állam elvének. Egy vallási alapon álló zsidó államhoz hozzá fogunk járulni.

Az egyes országok delegátusainak véleménye egybeként a következőképpen oszlott meg a kongresszuson:

A palesztinai delegáció, különösen annak munkás-csoportja a zsidó állam mellett foglalt állást. Ugyanezt a véleményt vallotta a lengyel delegáció és a csehszlovák kiküldötteknek jeentős része. A chaszid rabbik közül is sokat támogatták ezt az irányzatot.

Tárgyalások a Mizrachival?

Mariebad, aug. 27. Hir szerint az Auda és a Mizrachí vezetői között bizalmas tárgyalások indultak meg arról, hogy együttesen lépjenek fel a vallási követelések érdekében a zsidó állam-terv kapcsán. A kongresszuson egybeként többek között felolvasták rav Meir Berlin, a Mizrachí elnökének, továbbá rav Amiel telavivi főrabbinak és Mizrachí vezérnek üdvözlő táviratait.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készí-
nek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Reszvénytársaság
székhelyénél: Cluj, Str. Barabás
L. Pop 19. Telefon: 8-61.

A liberálisok s válságról

Bucuresti, az szünidő a végét tok vezetői a fő döntő események Ujjból terminus rint a kormány s ben mégis távozt kisanant konfer tanács ülésének berális párt addi reteit átszervezz részt az általán timizmus, amely latkozata nyomán ben tért hódított rescu nyilatkozat gát a hir, hogy vannak számlálv

Az új parlame 15-én kellene az rint megnyitnia. nusig még sem k lemondása, a pa elmapolásáról leh november 15-ig halasztást az all vember 15-én va vagy felosztatják mány be ngujtja az esetben kiirja Még van azon oszlalni a parlam vább is a helyén nélkül. Ebben az lis kormány vez amelyeknek ered ujjabb liberális ko élére.

Ideg párt

A nemzeti parat ő idegesség és kezdi ebben a tá Mihalache lojalitá célszerűtlennek n rült a pártvezetős tisták szerint Mi mondott; Mihalac konzekvenciákat. És ujra Maniu Mihalacheival. Szenzációt kelt miniszternek a n mely szerint: „A ni fogja a helybe szerint nemzeti fog ajánlani.” Tény az, hogy kozott tevékenysé

Még nagyobb s ellenzék táborába ként rájöttek, hog jelenlegi rendszet s kormány egyre jobban elta A választások rándulást hoztak önösen a nemzet ban hangoztatják a pártnek revidia sait. A cuzista szárn lelőssé a választá gedetlenkedők sz nyiltabban támad hogy a két frakt teljes. A fuziót tu rajtús reménye nak a hivei azt h Octavian taktikáj ják a pártot ere

Ös

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (voit Zöldfa ucca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. ארטה כשר

Egyre tart a belpolitikai bizonytalanság

A liberálisok sem optimisták, a nemzeti parasztpártban pedig újra elnökválságról beszélnek. Szakadás a nemzeti kereszténypártban?

Bucuresti, augusztus 27. A politikai szűnőidő a végét járja. A különböző pártok vezetői a fővárosba igyekeznek, ahol döntő események bekövetkezését várják. Ujból terminusokat emlegetnek. Eszerint a kormány szeptember második felében mégis távozna. Tatarescuék csak a kisantant konferencia és a népszövetségi tanács ülésének a lezárását várja. A liberális párt addig is azon lesz, hogy kereteit átszervezze s felkészülve vegyen részt az általános választásokon. Az optimizmus, amely Tatarescu legutóbbi nyilatkozata nyomán a liberális párt kebelében tért hódított alább hagyott s Tatarescu nyilatkozata ellenére is tartja magát a hír, hogy a kormány napjai megvannak számolva.

Alkotmányos dilemma

Az új parlamenti ülésnek október 15-én kellene az alkotmány előírásai szerint megnyílnia. Amennyiben ezen terminusig még sem következne be a kormány lemondása, a parlament megnyitásának elnapolásáról lehetne szó. A megnyitást november 15-ig napolhatnák el. Ujabb halasztást az alkotmány nem ismer. November 15-én vagy megnyílik a két ház, vagy feloszlatják őket... vagy a kormány be nyújtja a lemondását s ebben az esetben kiírják az új választásokat.

Még van azonban egy lehetőség: Feloszlátni a parlamentet s a kormány tovább is a helyén maradjon, — parlament nélkül. Ebben az esetben persze a liberális kormány vezetője le a választásokat, amelyeknek eredményeként kétségtelenül újabb liberális kormány kerülne az ország élére.

Idegenség a nemzeti parasztpártnál

A nemzeti parasztpárt kebelében érhető idegenség észlelhető. Az optimizmus kezdéi ebben a táborban is a végét járnak. Mihalache lojalitását és nyugalmat sokan cászertülnének minősítik. Ujból főméről a pártvezetőség problémája. A szövetség szerint Mihalache taktikája csődöt mondott; Mihalachenak le kell vonnia a következményeket.

Es újra Maniu nevét állítják szembe a Mihalacheéval.

Szenzációt keltett V. Iamandi kultusz-miniszternek a napokban tett kijelentése, mely szerint: „Amikor Tatarescu tisztázni fogja a helyzetet, minden valószínűség szerint nemzeti parasztpárti kormányt fog ajánlani.“

Tény az, hogy szeptemberre a párt fokozott tevékenysége várható.

Szakadás Gogáéknál

Még nagyobb az idegenség a jobboldali ellenzék táborában. A jobboldaliak lassanként rájöttek, hogy eddigi taktikájukkal a jelenlegi rendszer malmára hájtották a vizet s kormányrajutásuk lehetőségéről egyre jobban eltávolodnak.

A választások eredményei nagy kiábrándulást hoztak a jobboldal számára. Különösen a nemzeti kereszténypárt táborában hangoztatják egyre gyakrabban, hogy a pártnak revídiálnia kell eddigi metódusait.

A cuzista szárny a gogistákat teszi felelőssé a választási kudarcokért. Az elégedetlenkedők száma nő és Gogát egyre nyiltabban támadják. Lassanként kiderül, hogy a két frakció fuziója távolról sem teljes. A fuziót tulajdonképpen a kormányrajutás reménye hívta életre. Ma Cuzának a hívei azt hangoztatják, hogy Goga Octavian taktikája és metódusai eltávolítják a pártot eredeti utjától, de a kor-

mányrajutás lehetőségére sem nyújt kilátást.

Eppen ezért a cuzisták követelik, hogy a hosszú kísérletezések után a vezetést ők vegyék át. Goga hívei persze elégedetlenek s a párttagozatok kebelében egyre élesebbé válnak a harcok.

A cuzisták azt hangoztatják, hogy a cuzisták egyedül jobb eredményeket tudtak volna elérni a választásokon. Hosszu tárgyalások előzték meg Gogának a iasi útját, amelynek során a vidéki tagozatok kebelében dúló harcokat s a párt vezetőinek az elégedetlenkedéseit akarják megtárgyalni.

A cuzisták követelik, hogy a párt főtitkári tisztségét a jövőben egyedül Gheorghie Cuza lássa el. Ezideig ugyanis a gogista Stan Ghitescu is egyenrangú főtitkár volt. A cuzisták most azt állítják,

hogy Ghitescu és társai szabotálták az ő szárnyukat. Amennyiben a iasi értekezlet nyomán a cuzisták kívánsága megvalósul, úgy több vezető gogistáknak a nemzeti keresztény pártból való távozása válik valószínűvé.

Választási kormány?

Ami a kormányutódlás kérdését illeti, bizonyos verziók a választási kormány lehetőségéről szólnak. Júnán legutóbb Tg.-Jiuban tartott beszéde során rámutatott arra, hogy a közigazgatási választások során egyetlen párt sem szerezte meg a premium elnyeréséhez szükséges 40 százalékos. Ugyhogy a jelenlegi politikai helyzet tisztázásának nem lehet más megoldása, mint a választási kormány.

A választási kormány formuláját persze magáévá teszik a többi kispártok is, beleértve a vaidistákat. Ezzel szemben a liberálisok s természetesen a nemzeti parasztpárt ellenzék.

A liberálisok azzal háritják el a választási kormány rendszerét, hogy az az anarchia és a vak bizonytalanság lehetőségét rejti magában. A nemzeti parasztpárt viszont a választási eredmények alapján egyszerűen magának követeli a kormányt. (—)

NIVEA
megerősíti a bőrt
és ezzel megakadályozza a
lesülés veszélyét.

blatt hirasát, ez a külön diplomáciai rendszer azt jelentené, hogy például a romániai német kisebbség vezetője diplomáciai rangot kap a román kormány mellett. Egy kicsit fantasztikus valami.

Meghiusult a francia szocialisták és kommunisták fuziója

Párizs, augusztus 27. (Rador.) A francia szocialista párt elutasította a kommunisták azon javaslatát, hogy teremtsek meg a két nagy munkáspárt egységét. A kommunisták azt szerették volna, ha ezt a helyi körzetek útján teremtik meg, ebbe viszont a szocialisták nem akartak belemenni, akik a központon keresztül akarták megvalósítani a fuziót.

Németország eladja az „elfajult művészet” kiállítását,

amely a párizsi világiállításra költözik át.

München, augusztus 27. A berlini propagandaügyi minisztériumot egy idő óta sorra látogatják a külföldi kereskedők és a minisztériumot ajánlatokkal válogással előzőlik. A nemzetközi művészvilágban úgy értelmezik Göbbels miniszter ama rendelkezését, hogy az „elfajult művészet”-et Németország összes képtárából ki kell küszöbölni, de viszont el is kell raktározni és nem szabad megsemmisíteni, hogy a német kormány az így kiselejtezett festményeket a külföldnek eladni szándékozik.

E napokban egy angol-amerikai pénzcsoport képviselői tartózkodtak Berlinben és ott az „elfajult művészet” festményeinek megvásárlásáról tárgyaltak. A tárgyalásokat ezidőszent még bizalmasan tartják, de a kiszivárgott hírek szerint Németország az eladandó „elfajult művészet”-tel kapcsolatban a következő három feltételt szabta: az eladási ár titokban tartása, az eladás tényéből nem lehet politikai tökézt kovácsolni, a német kormány különböző gazdasági kompenzációkat követel az eladott festményekért.

A tárgyalások nehezen haladnak előre, mert Németország magas árakat követel a festményekért.

Ha a tárgyalások eredményhez vezetnek, akkor az angol-amerikai csoport az „elfajult művészet” müncheni kiállítását a maga teljességében átköltözteti a párizsi világiállításra.

Hír szerint angol magánkörök nagy érdeklődést tanúsítanak az esseni Volkwang-muzeum megvásárlása iránt, mert ez a muzeum főképpen „elfajult művészet” termékeiből áll és ezért nemrég bezárták.

Bazu Cantacuzino elhalasztotta a földközi repülést Bucurestiből jelentik: Bazu Cantacuzino tegnap este a Băneasán leszállt, hogy Tifon nevű gépén bizonyos javításokat eszközöljön és hogy egészségét helyreállítsa. A kikötőben Andre Popovici commandor fogadta és szerencsekívánatait fejezte ki, hogy elhalasztotta földközi repülését. Popovici kijelentette, hogy ez bölcs cselekedet volt. A francia Costes erre vonatkozólag már példát mutatott.

Iskolák, intézetek részére

1 matrác (3 darabból) Lei 298
1 gyapjútakaró (színes) Lei 298

TAPITEX S. A.
Ciu, C. Reg. Ferd. 9. Telefon 2452

Medgyes mellett felrobbant és kigyulladt egy földgázszonda

MEDIAS, augusztus 27. Tegnap este hat óra után hatalmas robbanás történt, mely az egész környéken hallatszott. A következő pillanatban hatalmas lángcsóva tört az égnék. A földgáz társaság Rostea Măre község mellett, a Somarta hegyen lévő egyik szondája gyullt ki. A földgáz rendkívüli erővel tört ki és husz méter magas lángcsóvát löve. Az égést pokoli fényekkel zörögtek kísérik. A robbanás oltat nem ismerik. A földgáz társaság medgyesi igazgatósága számos szakértőt küldött ki, hogy a szerencsétlen következményeit megakadályozza. A szonda az északi órákban borzalmas hevességgel lángolt, gázokat, kőtörmelékkeket és föld darabokat dobva ki magából.

Két követe lesz Romániában Németországnak

Diplomata-rangot kap a Romániai Német Nemzeti-szocialistapárt vezetője

Budapest, augusztus 27. A Berliner Tagblatt és több német napilap világraszóló szenzációt hoz nyilvánosságra: Bohle miniszter, aki a Németországon kívül élő németek szervezeteinek az élén áll, a legutóbb Stuttgartban megtartott gyűlésen bejelentette, hogy a külföldi németek vezetői hivatalos diplomáciai rangot nyertek. Ez a bejelentés elsősorban azokra az országokra vonatkozik, ahol a német kisebbség nagyszámu, tehát: Csehszázra, Esztországra, Lengyelországra, Romániára, Svájcra, Magyarországra, Ausztriára és Brazíliára.

Ismeretes, hogy a Külföldi Németek Szervezetének javarészt sikerült a külföldön élő németeket az illető országok területén alapított nemzeti szocialista pártokba tömöríteni. A pártszabályok szerint a külföldi németajku alattvalók „sosem felejtethik, hogy ők voltaképpen a német birodalom hű fiai, vagy leányai”. Ezt az

elvet az új rendszer még jobban kifejezésre fogja juttatni. Az eddigi német követe Németországot képviselték és képviselik a jövőben is az egyes kormányoknál. Ezentul a külszázokban működő német nemzeti szocialista pártok vezetői a külföldön élő németnyelvű alattvalókat képviselik majd a kormányok mellett. Minthogy német felfogás szerint a nemzeti szocialista párt azonos a birodalommal, ebből természetesen következik, hogy a külföldön működő német nemzeti szocialista pártok is azonosok a német állammal. Így tehát, vallja a német felfogás, egy államnak és így Romániának sincs joga területén a német náciapárt működését megtiltani. Ezt a felfogást fejezi ki különösen az a tény, hogy a külföldi pártvezetők diplomatai rangot kapnak és ezentul minden diplomáciai összejövetelen meg kell jelenniük.

Ha jól meg lehet érteni a Berliner Tag-

Őszi kalapszükségletét legjobban és legolcsóbban a Kalap király

áruházában szerezheti be. Garantált minőség. Nagyon olcsó árak. Ciu, P. Uniri 24.

Dr. Herz londoni főrabbi válasza Miron Cristea patriarchának

A patriarcha a londoni delegáció előtt kijelentette, hogy nincsenek antiszemita előítéletei

és, fej-
gyomor-
bajnál
Iwata,
felfedezett
vosi körök-

rakban és
135 lej
szertárban

beadott im-
ezen látta-
elvémolás

meg a
ki miatt

miniegy
got meg
en jártak
es, hogy
unkasút
ben sít-
ból indul-
en olyan
szította az
birságot
bb felleb-
tt, mely-
tekinte-

knak
kérniök

ben, mely
Drády te-
kereske-
az ösz-
délyt kel-
ban most
y szerint
nek nap-
a keres-
telepen-

Ö

hogyan
pilla-
y az

an —
— az
akció,
kezd

ozt a
alka-
kárál
m áll.
és ta-
lehet
vagy
alatt.

London, augusztus 27. Mint az elő-
reható volt, Miron Cristea patriarcha-
nak formailag és lényegében annyira su-
gyos zsidóellenes nyilatkozata külföldi
zsidó körökben mélyebb izgalmat keltett,
mint a romániai zsidóság jövőbeni sorsát ille-
lően. Különösen nagy feltűnést keltett
Miron Cristea patriarcha azon kijelentése,
hogy a romániai zsidók elleni pártatlan
kezelést és a zsidókra zudított súlyosan
súlyos kifejezéseit egy londoni zsidó kül-
döttség előtt használta, amely egy bizo-
nyos dr. Beck nevéű főrabbi vezetése alatt
Miron Cristea patriarchát londoni tartózkodása folya-
mában felkereste. A patriarcha, illetőleg a
titkára, aki a zsidó küldöttség audien-
cióját írásba fektette le, nyilván dr. H.
Herz angliai főrabbiat gondolták, aki va-
lójában felkereste londoni látogatása alkalmá-
val a patriarchát.

Mit mond Herz főrabbi a pa-
triarcháknak a látogatásáról

Dr. Herz főrabbi mielőtt a Curen-
tulan megjelent nyilatkozatról tudomást
szerezett, a következő nyilatkozatot adta
a zsidó sajtó képviselőjének:

— Megdöbbenéssel olvastam a román
patriarcha nyilatkozatát a zsidó kérdés-
ről kapcsolatosan. Különösen az a kijelen-
tése érintett engem, hogy pontosan ebben
a formában beszélt ő angol zsidóknak egy
küldöttség előtt, amely eljárta nála, hogy
romániai hitsorsosai érdekében interve-
nálna. Ez egyszerűen nem felel meg a
szükségnek.

— Kettőn kerestük fel a patriarchát
és nem-hárman, mint ahogy azt a nyil-
latkozat mondja: Leonard G. Montefio-
re az Anglo Jewish Association elnöke és
a patriarcha a beszélgetés folyamán
megadta, hogy antiszemita előítéletei vol-
nak. Barátságosan érdeklődött dr. Gas-
par főrabbi Romániából származó, London-
ban élő nyelvudós és dr. Niemerower
nyelvtudós iránt és nyomatékosan kijelen-
tette, hogy legjobb barátai között nem
van zsidó van.

— Felesleges hangsúlyoznom, — mon-
ta dr. Herz, — hogy sem Leonard
Montefiore, sem én egyetlen pillanatig
nem maradtunk volna a patriarcha tár-
salgában, ha olyan hangon nyilatkozott
na, mint ahogyan az a Curen-
tulanban. A patriarcha annakidején a Can-
terbury-i érsek vendége volt és mi felke-
rítettük őt, hogy kérjük kövesse az érsek
lakóját és Romániába való visszatérése
kor járuljon hozzá hazájában lévő fe-
lért atmoszféra eloszlatásához. A pa-
triarcha úgy vélte, hogy a romániai zsidó
kérdés megoldása szempontjából is aján-
latos volna nemzetközi kongresszust össze-
hívni a zsidókérdés megvitatására. En-
nek véleménynek adtam kifejezést, hogy
közben neki meg volna a privilégiuma
azt a szavakat kimondani, amelyek Ro-
mániában lakói között békéhez, kölcsönös
megértéshez és testvériséghez ve-
zetnének. Erre azt válaszolta:

— En elsősorban román vagyok.

Petrescu ezredes interpellációja
Dr. Herz főrabbi cáfolatának előrelát-
lag komoly visszhangja lesz a fővá-
sajtóban, különösképpen pedig a
szóladai lapokban, amelyek ezt az alkalmat
sem fogják nyilván elmulasztani ar-
gumentumokat a zsidóság ellen uszításra. A
patriarcha egyébként megerősíti azt a felte-
telest, amelyet közvetlenül a patriar-
cha tulajdonított nyilatkozata megje-
lése után, hogy nevezetesen nem
szól az a beszélet, hogy egy-
előlt ahogyan azt a patriarcha titkára
kijelentette, hogy megőrizhető vél-

nyilván hasonló kételyektől van eltel-
ve. A constantin Petrescu ezredes is az is-
tambulban párti képviselő, aki — mint
legnap megirtuk — interpellációval
Tatarescu miniszterelnökhöz és
Miron Cristea patriarchához fordult, a
patriarcha nyilatkozatának tisztázása
értéke. Az interpelláció bátor hangja a
közéletben különös értéket és

súlyt kölcsönöz ennek a megnyilatkozás-
nak, amely minden esetre egyedül álló a
román közéletben. A sajtónak nem volt
szabad kritikai megjegyzéseket fűzni ah-
hoz, hogy az ortodox egyház feje nevé-
ben picának minősíti a zsidókat, a kor-
mány hallgatólagosan azonosította magát
azzal a nyilatkozattal, a többi ugynevezett
demokratikus pártok pedig úgy
vélték jó szolgálatot tenni a demokrácia
ügyének, hogy hivatalosan nem vettek tu-
domást róla.

Tegnap számunkban tudósítónk tele-
fonjelentése alapján kivonatossan ismertet-
tük Petrescu ezredes rendkívül érdekes
interpellációját. Alább ismertetjük az in-
terpellációjának még néhány jellegzetes
passzusát.

Petrescu rámutatott arra, hogy ugyan-
azok, akik ma oly súlyosnak minősítik a
helyzetet a zsidókérdés szempontjából és
akik a háború után bevándorolt és türhe-
tellené vált zsidók nagyszámáról beszél-
nek, rendre kormányozták az országban
és így alkalmuk lett volna az ország nem-
zeti politikáját irányítani és befolyásolni.

Kormányon volt Goga, Vaida Sándor,
Iorga professzor és a régens tanács tag-
ja volt Miron patriarcha. Annál is kevés-
bé indokoltnak látszik, hogy éppen ezek
hangsúlyozták most a helyzet súlyos-
ságát, minthogy mai helyzetért részben ők
viselik a felelősséget, másrészt az utak
és eszközök, amelyeket ajánlanak, nem al-
kalmassak a zsidó kérdés gyakorlati meg-
oldására. A kérdés megoldása csak nor-
mális úton és a mai civilizáció stádium-
nak megfelelően képzelhető el, vagy: Le-
állítandó a jövőben minden nem kívána-
tos bevándorlás, bárholon is jönne és
job életfeltételek biztosítandók az eléggé
szaporított románok számára. Hasonlóké-
ppen szükséges a kivándorlás támogatása a
cionista mozgalom elősegítése révén, úgy
belpolitikai, mint nemzetközi síkban, ad-
dig is, amíg megfelelő megoldás mutatko-
zik azon zsidók elhelyezése számára, akik
nem asszimilálódnak az országban, ame-
lyekben élnek. Bármilyen gyűlölet és vi-
szálykeltő akció csak hasztalan pillanat-
nyi eltévelyedés lehet, amelyet főleg azok
provokálnak, akik halászni akarnak a
közélet zavarosában.

Szabadióra helyezték Geoceanu és Carcali ügyvédek

A CFR munkás-szövetségének vezetői is szabadióra kerültek. Mihalache a tárgyaláson elsőnek gratulált Geoceanunak

Bucuresti, augusztus 27. A bucaresti kato-
nai törvényszék Dragalina tábornok elnöke-
tével ma tárgyalta Romulus Geoceanu és
Carcali ügyvédek, valamint a CFR munkás-
szövetség vezetőinek felfolyamodását. A vád-
tanács előtt Cezar Simionescu, Iulian, Ionel
Vladescu és Radu Olteanu védtek a két ügy-
védet, valamint Tarnescu, Turcu, Olariu és
Sandru munkásszövetségi vezetőket. Az ügy-
védek kifejtették a felhozott vádak alaptalan-
ságát. A letartóztatottakat nem lehet igaz-
tással vádolni, mert nem tettek egyebet, mint
határozati javaslataiban foglalták a munkás-
szövetségek sérelmét. Nem lehet felforgató jel-
legűnek tekinteni olyan határozatot, mely
már a közlekedésügyi miniszter, a kormány-
összes tagjai és az illetékes hatóságok előtt kívánatait fejezte ki.

fektüdt.
A vádlottak elítélése egyet jelentene az-
zal, hogy a felsoroltakat is bűnrészesek-
nek nyilvánítják.

A vádtanács rövid tárgyalás után helyt
adott a védők érvelésének és elrendelte az
ügyvédek és a munkásszövetségi vezetők
szabadióra helyezését. A döntésre nagy-
számu vasuti munkás várt, akik a munkás-
szervezeti vezetőket, az ügyvédeket és védő-
jüket lelkes ünnepségekben részesítették. Ha-
sonlóképpen ünnepelték a bíróság tagjait is.
Politikai körökben különös jelentőséget tu-
lajdonítanak annak, hogy az ítélet kihirde-
tésénél jelen volt Mihalache is és hosszasan
elbeszélgetett Geoceanuval akinek szerencse-

Lemondott Anghelescu tábornok-hadügyminiszter

A lengyel, francia és cseh vezérkari főnökök az őszi román királyi hadgyakorlatokon

Bucuresti, augusztus 27. Paul Anghel-
escu tábornok hadügyminiszter ma dél-
előtt benyújtotta lemondását. Az uralkodó
a lemondást elfogadta és a hadügyminisz-
térium vezetésével ideiglenesen Radu Iri-
mescu légügyi és tengerészeti minisztert
bizta meg. Politikai és katonai körökben
Anghelescu tábornok lemondása most a
nagyjelentőségű őszi királyi hadgyakor-
latok küszöbén bizonyos mértékig megle-
petést kelt. A lemondott hadügyminiszter
a legmagasabb katonai rangot viselte —
tábornok volt és néhány hónappal
előtt nyugdíjazták, de kivételes képes-
ségeinek elismerésül az aktív katonai
szolgálatból való kikerülése után is meg-
tartották a hadügyminisztérium élén.

Lapjelentések szerint egyébként a nagy
vezérkar már elkészítette az őszi hadgya-
korlatok programját. A hadgyakorlatok-
kon részt vesznek Gamellini francia tábor-
nok vezérkari főnök, Ritz Smigli lengyel
marsall, valamint a cseh hadsereg magas-
rangú képviselője. A hadgyakorlatok után
román-francia és lengyel hadseregek kép-
viselői bizalmas megbeszélést fognak tar-
tani. Román részről Motas Dumitrescu
és Ciuperca tábornokok valamint a vezér-
kar osztályfőnökei vesznek részt a meg-
beszéléseken.

Tatarescu miniszterelnök ma sorozatos
megbeszéléseket folytatott Inculet helyet-

tes miniszterelnökkel és Franasovici köz-
lekedésügyi miniszterrel a napirenden lé-
vő kérdésekről. Hír szerint a keddi kis-
antant konferencia után kiadandó hivata-
los közlemény világosan körvonalazni
fogja románia külpolitikáját, amely a
„rokonszenvek rendszerén" épül fel.

Egyes fővárosi lapok jelentése szerint
Petre Andrei egyetemi tanár, volt közok-
tatásügyi alminiszter ugyancsak interpel-
lációt készült benyújtani Miron Cristea
patriarchának, a dobresti templomavatás
alkalmával tett kijelentéseivel kapcso-
latosan. Andrei állítólag felakarja vetni a
kérdést, milyen szerepet töltenek be a
papok a társadalomban.

Meghalt Lord Rotschild

LONDON, augusztus 27. A Reuter je-
lenté, hogy ma reggel hosszas betegség
után elhunyt Londonban lord Lionel Wal-
ter Rotschild, a londoni Rotschild-ház
feje. Hatvankilenc évet élt a lord, aki
nemcsak az angol főváros pénzügyi és
társadalmi életében hanem a zsidó politika-
ban is előkelő szerepet játszott. 1917-
ben elnöke volt az angliai Cionista Szer-
vezetnek és hozzá intézte lord Balfour
híres levelét, amely Balfour-deklaráció
név alatt vonult be a történelembe.

Vigyázzon, ne tévedjen

Szörmeszülkségletét a legelőnyösebben és
a legrészebb kivitelben

WEISZ T.

szörmeszalonjában szerezheti be.
CLUJ, C. REG. FERDINAND 11. ET. I.

Gólya-
palota

A spanyol felkelők ügyvivőt küldtek a Vatikánvárosba

Vatikánváros, augusztus 27. Pablo
Ciurruca de Arcynea márk, a spanyol
nemzeti kormány ügyvivője ma átnyuj-
totta megbízólevelét Pacelli bíborosnak,
a Vatikán államtitkárának.

Dürer, a bizonyíték

A Stürmer, Julius Streicher hírhedt an-
tiszemita lapja, közli Albrecht Dürer vi-
lághírű karcának reprodukcióját, amely
Jézus Krisztust ábrázolja. „Néztek csak
meg ezt a képet, amely Dürer Jézus Krisz-
tusát ábrázolja, — írja a Stürmer —
egyetlen zsidó vonás sincs rajta. Dürer,
ez a nagy zseni, Krisztusnak helyes ösz-
tönitől meglátva egy északi hős vonásait
kölcsönözte.”

A német háziasszony és a hulladék

A háziasszonyok Németországban cédu-
laptak, amelyen kioktatják őket, mit tegye-
nek a különféle hulladékokkal. „Felhívjuk fi-
gyelmét arra — mondja a körirat —, hogy a
konyhai hulladékokat állateledelnek lehet
használni és ezért a hulladékokat a Nemzeti
Szocialista Jóléti Szervezet gyűjtőládájába
kell dobni. Aki a hulladékot a személtárába
dobja, kiharagást követ el és megbüntetik”. A
fogkrémek tubusára kis cédulet ragasztottak
ezzel a felirattal: „Ne dobj el az üres tu-
bust, amely értéktelen számodra, hanem add
a Hitler ifjuságnak, főlölegesen ezüstpapírt és
dugókat is add a német ifjuságnak. Járulj
hozzá a nyersanyag gyűjtéséhez.”

Nagy áresés a borpiacon. Bucurestiből je-
lentik: A borpiacon újabb esés észlelhető. A
dusabb bortermő vidékeken 2—3 lejért kínál-
ják a bor literjét.

Mindenkinek

legdrágább kincse az

Egészség

hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa ren-
szerezesen az Egészség című közegészségügyi
folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, elő-
fizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető
a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Regele Ferdi-
nand 56. Telefon 972. Kérjen mutatvány-
számot.

SPORT

Az állandó eső miatt Szigetről Nagyváradra kellett áthelyezni az országos Makkabi bajnoki teniszversenyt

Sighet, augusztus 27. (Az Uj Kelet kiküldött munkatársától). Mintegy hatvan zsidó teniszező jelenlétében kezdődött meg Szigeten a Romániai Makkabi Szövetség ézevi bajnoki teniszversenye. A versenyen Csernovic, Radauji, Kolozsvár, Nagyvárad, Szatmár és Sziget versenyzői jelentek meg. Alighogy azonban a versenyek megkezdődtek, eső áztatta fel a pályát annyira, hogy a további játékokra aznap immár nem volt lehetőség. Ugyanez történt másnap, sőt harmadnap is: pár órát lehetett játszani, mindössze és az égi áldás ismét lehetetlenné tette a további játékokat. Ilyen körülmények között a rendezéssel megbízott szigeti Sámson sportegyesület vezetői, valamint a megjelent sportegyesületek képviselői tanácskozára ültek össze és az adott helyzetre való tekintettel elhatározták, hogy az országos bajnoki verseny színhelyét áthelyezik Nagyváradra, ahol csütörtökön kezdődik az ottani Makkabi nemzetközi teniszversenye Nagyvárad bajnokságáért, amelyre ugyanis az összes zsidó sportegyesület teniszezői meghívatást nyertek és amely versenyen párhuzamban bonyolítják le az országos Makkabi bajnokság teniszversenyeit.

A kényszer hatása alatt megszületett elhatározás természetesen lehangoltságot keltett Sziget zsidó társadalmában és a Sámson körében, minthogy az a néhány selejtezőverseny, amelyek lejátszását az időjárás lehetővé tette, ritka érdeklődés jegyében nyert

lebonyolítás. A versenyeken kívül is azonban a vendég zsidó teniszezőket és vezetőket Sziget zsidó társadalmának szívélyes vendéglátása és minduntalan megnyilatkozó szeretete kísérte.

A kitűzött, de le nem játszott versenyekkel kapcsolatban tartotta Szigeten évi közgyűlést a Makkabi Szövetség kebelében működő teniszszövetség. A közgyűlés napirendjén a szokásos jelentések és új vezetőség megválasztása szerepelt. A teniszszövetség elnöke továbbra is Glasthal Leó Csernovic lett, erdélyi tagjai: Halmi István dr Nagyvárad, Radó Ernő és Kadó György Kolozsvár és Welsz László Sziget. Ami a jövő évi Makkabi teniszbajnokság időpontját illeti, a közgyűlés nem hozott végleges határozatot. A kolozsvári Makkabi kerület jelenlévő elnöke, Welsz Ignác ugyanis azt kérte, hogy jövő év május 1-ig ajánlhassa a teniszszövetség elnökségének a felmerülő propaganda szempontoknak megfelelőleg Szatmárt, vagy Temesvárt. Abban az esetben, ha a jövő évi bajnokság megrendezésére a két város zsidó sportegyesületei egyike részéről sem volna lehetőség, a bajnoki tenisz versenyek színhelye Nagyvárad lesz. A nagyvárad Makkabi képviselője, Halmi István dr erre vállalkozott.

A Nagyváradra áthelyezett idei Makkabi teniszbajnokság versenyei csütörtökön megkezdődtek. Alighanem kiadós meglepetések lesznek. (w—)

Uszó-albizottság megalakítását fogják kérni a Ben Cion kupaversenyen résztvevő egyesületek

Cluj, augusztus 27. (Az Uj Kelet tud.) A Ben Cion-kupaversenyen megjelent erdélyi zsidó egyesületek, az aradi Hakoah, a kolozsvári Haggibbor és a marosvásárhelyi Makkabi, képviselők útján értekezletet tartottak, amely a tárgyalatról a következő jegyzőkönyvet vette fel:

Jegyzőkönyv

felvétel az első Makkabi uszógyülekezeti alkalmából Marosvásárhelyen 1937 augusztus 21-én megjelent egyesületek képviselőinek értekezletén, amely a következő határozatokat hozta:

1. A megjelent egyesületek a legközelebbi erdélyi Makkabi-kongresszuson kérni fogják kerületi uszóalbizottság alkítását.
2. Az első Ben Cion-kupaversenyen a győztesek által elért eredményeket országos Makkabi-rekordra való nyilvánítás végett a Makkabi erdélyi kerületéhez terjeszti hitelesítés végett.
3. Elvileg a telavivi Makkabiadán való részvétel mellett foglal állást kimondva, hogy hogy az uszó- és vízpolócsapat kijelölése a felállítandó uszóalbizottság hatáskörébe tartozik.

Marosvásárhely, 1937 augusztus 21.

Benedek János sk. Hakoah Arad, Nass N. József Makkabi Marosvásárhely, Herskovits Zoltán Haggibbor Kolozsvár.

A fenti határozatoknak megfelelően az első román Makkabi-rekordtáblázat a következő:

Férfiak: 100 m gyors Jávör Hakoah 1:16.3 p, 400 m gyors: Sándor Haggibbor 6:36 p, 200 m mell: Sebestyén Haggibbor 3:28.4 p, 100 m hát: Grünwald Hakoah 1:34.2 p, 4x100 m gyorsstaféta: Makkabi Marosvásárhely (Stein, Braun, Welzer, Kohn) 5:38.4 p, 3x100 m vegyesstaféta: Haggibbor (Schwartz, Sebestyén, Sándor) 4:27.2 p.
Nők: 100 m gyors: Grünfeld Makkabi 1:41 p, 200 m gyors: Grünfeld Makkabi 3:54.2 p, 200 m mell: Grünwald Haggibbor 4:13.8 p, 100 m hát: Jakobovits Makkabi 1:49.9 p, 4x50 m gyorsstaféta: Makkabi (Kohn, Erdélyi, Jakobovits, Grünfeld) 3:21.6 p, 3x100 m vegyesstaféta: Haggibbor (Pintér, Sebestyén, Sándor) 4:31.4 p.
Leányok: 50 m gyors: Grünwald Haggibbor 52.2 mp, 100 m gyors: Palek Makkabi 2:15 p, 100 m mell: Grünwald Haggibbor 1:53.9 p, 50 m hát: Jakobovits Makkabi 49 mp, 4x50 m gyorsstaféta (Grünwald, Blattner, Goldstein, Rex) 3:33.2 p, 3x50 m vegyesstaféta: Makkabi (Jakobovits, Kohn, Palek) 2:40.2 p.

A román válogatóbizottság csak a jövő hét közepén jelöli ki csapatát, amely szeptember 6-án Belgrádban a jugoszlávok ellen játszik. A jugoszlávok felállítása már vasárnap este ismeretes lesz.

Az ötszakasos Magyarország körüli kerékpárversenyen résztvevő román csapatotól a fővárosi sajtó nem vár jó szereplést. A versenyzők kijelentették, hogy igyekezni fognak erre a célra, hogy a francia bajnokság első fordulójában.

Az atlétikai Balkán-bajnokságokon 40 görög, 32 jugoszláv, 26 török és 20 bolgár résztvevő lesz. Ezen számok a kísérőket is tartalmazza.

A cseh bajnokság igen érdekesnek mutatkozik. A tavalyi bajnok Slavia a második fordulóban újabb vereséget szenvedett. Ezúttal a Sparta verte meg 2:1 arányban.

Ugy látszik a bajnokokra rájár a rud, mert az Olimpique Marseille 4:3-ra kapott ki az ujonc Lens-től a francia bajnokság első fordulójában.

Az IAR bejelentette visszalépését a B) ligából. A repülőgépgyári csapat ennek ellenére nem szűnik meg hanem amatőr alapon fog tovább működni.

A jugoszláv atlétikai bajnokságokon elért eredmények között alig van jobb a vasárnapi román bajnoki eredményeknél. Talán ez lehet az oka annak, hogy a jugoszlávok nem akarnak résztvenni a Balkán-olimpián.

A Nyugati Liga képviseletében vasárnap a következő csapat veszi fel a küzdelmet a Károly-kupáért: Szadowszki, Bürger—Buibas, Lazar—Szaniszló, Bindea—Schwarz—Permeki—Prassler—Dobai. Valóságos válogatott.

Machzor és tallisz árleszállítás!

4 kötet machzor a főimpekre, vászonkötésben magyar, német vagy zargon fordítással
 9 kötet machzor az összes ünnepekre egész évi használatra, vászonkötésben magyar, német, vagy zargon fordítással
 Mirjam dr Kis Arnoldtól, vászonkötésű, magyar, vagy német
 Mirjam valódi krokodilbőr-kötésben
 Tallisz bármicva gyermekeknek, bortnival felszerelve
 Gyapju férfi tallisz, arany vagy ezüst bortnival felszerelve
 Selyem tallisz, fél, felszerelve bortnival
 Selyem tallisz, egész, nagy, felszerelve bortnival

Kapható:

ANTON ROSENZWEIG, CLUJ
 Alapítva: 1890. (Saját ház)

ספרים ואוד טלחים גראמאנדלונג

Héber könyvek
 Gyapju és selyemtalleszek
 nagykereskedése — Gyári árai!

Közöltesse ujévi üdvözlétét az UJ KELET ROSHASANAI számában,

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 6-án jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez és egyúttal támogatja a Keren Kajemetet is, a palesztinai földvásárlás alapját. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülnének.

Egyszerű üdvözlét, folytatólagosan közölve ————— 30.— lej
 Egyszerű üdvözlét, külön sorban ————— 50.— lej
 Egyszerű üdvözlét, külön szöveggel ————— 100.— lej
 Nagyalaku keretes üdvözlét üzletek, vállalatok, egyesületek részére 250.— lej

Küldje be üdvözléte szövegét és a megfelelő összeget (postabélyekben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állás-keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jajlga levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Két iskolás leány teljes ellátást kaphat jobb zsidó családnál. Regele Ferdinand 70. Kohn.

Architect 34 jeligére levél van amerikai állampolgártól. Uj Kelet szerkesztőségében átvehető.

Eladó egy parasztpoztó (halina) gyár teljes felszerelése. Érdeklődni: Káhnán Kálmán ziarist, Sighet.

Vidéki vallásos uricsalád iskolás leánya minden igényt kielégítő otthonra találhat. Érdeklődni 21-66 telefonnal.

Orvosfamilia kimondott urileánykát (II—IV. liceum) jövő tanévre elfogad teljes ellátásra. Cim a kiadóban.

Szappanfőzősegéd, aki a mosó, hideg uti és alapszappan készítésében gyakorlott, küldje be ajánlatát „Szappangyár” jeligére a kiadóba.

Fényképészt (nőt), jó munkaerőt, keresek. Fényképes referátumot eddigi működéssel kér Foto Meisner Cluj, Reg. Ferdinand 3.

Magános urnónél két intelligens izr. iskolás fiu vagy leány teljes ellátást kaphat. — Nussbücherné, Reg. Ferdinand 141, I. em., 2. ajtó.

2—3 fiu vagy leány kaphat lakást és orth. köser ellátást. Farkasné, Regina Maria 12.

Gimnázista leánykát és fiukat orth. zsidó család teljes ellátásra elfogad. A tanulásra szakszerűen lesz felügyelve. Érdeklődni: Nussbücher Ignác Str. Gen. Poetas 20.

Nyolchengeres jó karban lévő csukott Ford kocsi eladó. Central Benzin, Baia-Mare.

Intelligens urihölgy lakást, penziót kaphat jutányos árban dr Kohányi Rezsóné, Oradea, Piata Mihail Viteazul 11a.

Ipartelepnek igen alkalmas forgalmas helyen, belvároshoz közelfekvő 2200 négyzetméter terület eladó, vagy kiadó. Telefon 2602.

JÓFORGALMU textilüzletbe betársulna agilis, intelligens fiatal kereskedő megfelelő tőkével. Ajánlatokat „Agilis 600.000” jeligére a kiadó továbbítt.

Rituális fürdőkhoz keresünk egy nagyobb típusú álló gőzkazánt, mellyel 20 Hl vizet könnyen lehessen felforraltani. Ajánlatok Halász Adolf Gheorgheni, jud. Ciuc.

Intelligens, németül, románul beszélő nő keresek iskolabájaró gimnázista leánykához, aki házikisasszonyi teendőket is végez. Dr Kaufmann Jenőné Satumare, Petru Raes 27.

Templomülések bérbeadása. A Reg. Ferdinand 82 sz. alatti „Ezrasz Jiszrael” ujonnan berendezett ort. imaházban a templomülések vasárnap reggel, f. hó 29-án szelichot első napján lesznek bérbeadva.

Valódi Gebrüder Stingl rövid keresztúros fekete
Zongora, modern ebédő,
 perszaszónog és biederlmayer szalon
félfőn sűrűszen eladó
 Vétel esetén Félixfürdőig előre bejelentett utazási költséget térítem. STERNBERG bizományi üzlet ORADEA, Bul. Regele Ferdinand 13.

Két iskolásfiu vagy leány vallásos zsidó tanító családnál, a „Principesa” szomszédságában, teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Ke'esünk jól főzni tudó zsidó szakácsnőt szept. 1-re. Ajánlatokat M. Klein et Co. pielarie Gherla.

Bányaváros legforgalmasabb helyén jól bevezetett textil, kötött és rövidruztizlet családi okok miatt sűrűszen átadó. Megkeresések „Kedvező feltételek” jeligére a kiadóba kéretnek.

Egy-két iskolás vagy diáklány uricsaládnál teljes ellátást kaphat. Értekezni Elektrovox, Regina Maria 3.

Zongora, kiválóan szép hangú, angol mechanikájú, modern, teljesen új eladó. Cluj, Regina Maria 32, I. emelet.

Kiadó különbejáratu parkettes butorozott szoba, vagy üresen. P. Mihai Viteazul 39.

Eladó egy üzletbe való szép fehér újabb fajta vaskályha. P. Mihai Viteazul 39.

Ke'esek perfect németül beszélő zsidó lányt két gyermek mellé. Románul tudó előnyben. Marmorstein, Str. Dacia 3.

Gyors- és gépiró (nőt) perfect román, német, keres cluj-i részvénytársaság. Ajánlatokat „Prompt” jeligére a kiadóba.

FILE

— Időjárásjelentés. változó felhőzet, délnyugati szél, erős, az ország többi részén északi szél, erős, szél, változatlan hőmérséklet.

— Oszehszlovák tiltakozások ellen. Prágai oszlovlak kormány erőtlen tendenciós híresztelésekkel gyeországi zavargások oshszlovák eredetű felkelést találtak volna.

— Felhőszakadások. tészt Bucovina és Beszarábia területén jelentős felhőszakadások voltak Bucovina és Beszarábia területén több helyütt eltek. A Cernauti—Vale Seletin, Adaniati—C. Moldavita vonalakon szüntetni. Falcui álló áradt Suceava emelése a közlekedés megzavarása. Balta—Rezina szakasza. A vasúti töltés miatt ma több vonat északi pályaudvarra. zennegy perccel később.

— Székrekedésnél. nál, gyomorfégésnél, dülöngésnél, fejfájásnál, nos rosszulnélni így egy pohár természetes serüvizet, mert hatásos. Az orvosok ajánlják.

— Tengeralfjáró. ocsánjárót. Bucuresphl Gautier francia Constanta kikötőjébe. mondotta a hatóságok. 5—6 mérföldnyi távolságra telt fel, amíg látkövette a hajót után a Fekete tenger pánikot keltett az utasokkal. azonnal tudatták a hatóságokkal.

— Egy tizenkilenc éves felé robotogott egy határban egyszerre fűgülő autót elé, amely meg idejében lefékezett. könnyebben sebesített akiről kiderült, hogy 19 éves és az Alham leány elmondotta, hogy akart meghalni.

— „Európa legelső hetne Románia”. Koppenhágában megjelent intervjút közölt a mazásu angol milliomos a román népről. megérő. A pénzembereit és végtelen leheltség hiányát, a segítségük új vitmusát olcsóságát ami Román vezessél Európa legelső változtathatná.

Gyógyfürdők

metropolis

3-heles p

Buda

Vizummentes országára 50%-os MÁV vonalain. G teljes ellátás, ill. adók, fürdő, orvosok, járatok és tovább.
 Lejben fi

„EUROPA”

Román Nemzeti forgalmi Vállalat
 CLUJON „EUROPA”
 Piata T

HIREK

Időjárásjelentés. Emelkedő légnyomás, változó felhőzet, délnyugaton többnyire boros ég, az ország többi részeiben derült idő. Enyhe északi szél, erős légáramlás a tengerparton, változatlan hőmérséklet.

Csehszlovák tiltakozás a lengyel grammatikusok ellen. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány erősen tiltakozik azon tendenciózus híresztelések ellen hogy a lengyelországi zavargások letartóztatottjainál csehszlovák eredetű fegyvereket és röpcedulákat találtak volna.

Felhőszakadások elmosták a vasuti töltést Bucovina és Beszarábia egyes részein. Bucurestiből jelentik: Az elmúlt huszonegy órában hatalmas felhőszakadások voltak Bucovina és Beszarábia északi részeiben, amelyek több helyütt elmosták a vasuti töltéseket. A Ceinauti-Vatra Dornei-Dornesti-Seletin, Adaniati-Carpeni, Vama Vatra Moldavita vonalakon a közlekedést be kellett szüntetni. Falcui állomás közelében a megáradt Suceava elmosta a töltést, úgy hogy a közlekedés megszakadt. Baszarabiába a Balta-Regina szakaszon még szünetel a forgalom. A vasuti töltések megrongálódása miatt ma több vonat késéssel futott be az északi pályaudvarra. A lasi gyors például tíz-négy percet késlett.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál, gyomorfégésnél, májduzzanatnál, vértólmánál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel feikeléskor egy pohár természetes „Ferenc Józser” keserűvizet, mert hatása gyors, biztos és kellemes. Az orvosok ajánlják.

Tengeraltjáró tildözött egy francia óceánjárót. Bucurestiből jelentik: A Theophil Gautier francia óceánjáró ma futott be Constanta kikötőjébe. A hajó parancsnoka elmondotta a hatóságoknak, hogy az Egei tengeren 5-6 mérföldnyire a gőzöstől tengeraltjáró tűnt fel, amely egészen a Dardanelláig követte a hajót. A tengeraltjáró azután a Fekete tengeren is feltűnt és hatalmas pánciort keltett az utasok körében. Az esetet szonnal tudatták a boszporuszi tengeri hatóságokkal.

Egy tizenkilencéves görög öngyilkossági kísérlete. Ma délelőtt Cotroceni-ből jövet a főváros felé robotott egy luxus autó. Bucuresti határában egyszerre fiatal leány ugrott a száguldo autó elé, amelyet a sofőrnek sikerült még idejében lefékeznie. Az autó így csak könnyebben sebesítette meg a fiatal leányt, akiről kiderült, hogy Nutti Ludvicának hívják 19 éves és az Alhambra színház görlje. A leány elmondotta, hogy szerelmi bánatában akart meghalni.

„Európa legelső turisztikai országa” letelte Románia. Kopenhágából jelentik: A Kopenhágában megjelent Extrablenden című lap intervjút közöl Peter Larsen dán származású angol milliomostól, aki nyilatkozatot adott a román népről és kereskedelmi tisztességéről. A pénzember kiemelte Románia kinézetét és végtelen lehetőségeit, a munkanélküliség hiányát, a gazdasági élet tevékenységének új ritmusát, végül pedig az élet biztonságát ami Romániát kis praktikus szerzetessel Európa legelső turisztikai országává változtathatná.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség a Keren-Kayemeth javára tárgysorsjáték engedélyt kapott

A Regia Loteria de Stat augusztus 13-án kelt 3094 szám alatt egy tárgysorsjátékra adott engedélyt az E. Zs. N. Sz.-nek a KKL javára. 4000 sorsjegyet bocsátanak árusításba 50 lejes árban. A tárgysorsjáték húzásának ideje október 24. Egy párszáz értékes nyeremény-tárgyat választott ki a vezetőség, amely a húzás napján a Regia Loteria de Stat ellenőrzése mellett lesz a sorsjegy tulajdonosok között kisorsolva. A hó végén a KKL meg-

küldi összes munkatársainak a részletes utmutatást a sorsjegykéio levezetésére és — bár a folyamatban lévő Tisri-akció zavarólag hat a tárgysorsjegyek terjesztésénél — a KKL-vezetősége reméli, hogy október 24-ig, a húzás napjáig, munkatársainak sikerülni fog a 4000 sorsjegyet annál is inkább elhelyezni, mert a KKL-vezetősége nagyon hasznos, szép és komoly értékű tárgyakat vásárolt meg a tárgysorsjáték nyereményeül.

Megindult a hajsa a Dardanellákban bujkáló tengeraltjárók ellen. Istambulból jelentik: Légi repülőgépek és a török flotta legnagyobb cirkálói kutatják a török partokat a Dardanellák zónájában és a Márvány tengeren, ahol rejtélyes tengeraltjárók rejtőzködését jelentették. A parti őrök rendelkezést kaptak, hogy löjjenek minden gyanus hajóra, mely nem válaszolna a felszólításokra. A török vízeken szigorú ellenőrzést léptetnek életbe.

Szeptemberben lesznek a hadgyakorlatok. Bucurestiből jelentik: A jövő hónapban lesznek a nagy hadgyakorlatok. E célből tartalékos csapatokat és tiszteket hívtak be. A királyi hadgyakorlaton számos külföldi katonai attasé is részt vesz. A hadgyakorlaton először fogják kipróbálni az utóbbi években tökéletesített fegyvereket és gépfegyvereket. A Timpul jelentése szerint szeptember elsőjén áthelyezések lesznek és október elsőjén fogják eszközölni az új kinevezéseket. A koncentrációk első szakasza szeptember elsőjén, a második szakasza október elsőjén lesz.

Értesítés héber Talmud Tóra ügyében. A cluji Poel Hadati Mizrahi a téli szemeszterre egy héber talmud törát szervez. Sikerült ezen intézmény számára egy kiváló tanerőt szerződtetni, aki garancia arra, hogy ezen már nélkülözhetetlen intézmény eredményes működést fog kifejteni. A díjazást mérsékelt állapítottuk meg, hogy a héber-nyelvű oktatást minél szélesebb rétegek számára hozzáférhetővé tegyünk. Jelentkezéseket Kohn Dávidnál (P. M. Viteazul 36) lehet eszközölni. A Poel Hadati vezetősége.

Paraianu tábornok helyettesíti MaInescu tábornokot. Bucurestiből jelentik: Gabriel Marinescu tábornok szabadságra indul. Barbu Paraianu a csendőrség vezérfelügyelője fogja helyettesíteni a tábornokot.

Fejér Sándor hegedűművész a „Goldmark” filharmoniai társaság első koncertmestere értesíti növendékeit, hogy tanítását szeptember 1-én megkezdi. Jelentkezni lehet Str. T. Massaryk 23, délelőtt 11—1-ig, d. u. 3—5-ig.

Eljegyzés. Binder W. Olly (Iclod-Cluj) és Mózes Endre (Cluj) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Eljegyzés. Wald Margit és Glück Ignác Satumare jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Eljegyzés. Händler Irén Halmeu és Wirzberger Lipót Dej jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Befutás a Berthelot uccai ort. iskolában. A közbeeső Ros-Hásono ünnep miatt a beiratások ezidén már augusztus 29-én megkezdődnek. Minthogy a beiratást igazoló deklarácikat a szülőeknek személyesen kell az állami iskolában aláírniuk, nagyon fontos, hogy a beiratást idejében eszközöljék.

Hevesi Piroksa zongoraművész és Pfeiffer Alfréd énekprofesszor, a kiváló pedagógusok, kiknek tanítványai ugy nemzetközi hangversenydobogók, mint az operaszinpadkon legnagyobb sikereket aratják, újra megkezdik tanításukat. Jelentkezni lehet lakásukon: Memorandului 10. Naponta délelőtt 12—1, délután 4—8 között.

Megérkeztek az ünnepi friss és élő halak. Sallak Dező. Telefon 2212.

Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumba, str. Gojdu 3 szám alá helyezte át.

Halálos autókarambol Olaszországban. Rómából jelentik: Salerno közelében, Nápoly vidékén összeütközött két autó. Három halottja és négy sebesültje van a szerencsétlenségnek.

A Zsidó Párt női és ifjúsági szekciója ma szombaton este 9 órai kezdettel a Stroescu uca 7/b szám alatti helyiségében barátságos „fehérszaltal összejövetelt” rendez, melyen vendégeket is szivesen látnak.

Kamatlábelszállítás Neworkban. Newyorkból jelentik: A szövetségi letéthez 1 százalékra csökkentette kamatlábát, amely 1934 óta 1½ százalékos volt.

Halálos székéncsiétség a párizsi törvívóversenyen. Párizsból jelentik: A főiskolai világbajnokságok keretében, a párbajtörvívóversenyen, pártját ritkító szerencsétlenség történt. A mexikói Oliva háromévi párbajtörvívó eltrött és ellenfele, a francia Monal beleszaladt abba. Monalt azonnal kórházba szállították, de röviddel azután meghalt.

A legmodernebb

Szörme-ujdonságokat

exkluzív faonokban, szezon előtti olcsó árakon vásárolhat most a

Weisz Ernő szüles

uj helyiségében Calea Reg. Ferdinand 12. (Farkas Ignác cipőüzlet mellett.)

Horthy kormányzó Bécsbe érkezett. Bécsből jelentik: Horthy magyar kormányzó Budapestről jövet ideérkezett. A kormányzó néhány napot tölt az osztrák fővárosban. Látogatása magánjellegű.

Sirkőavatás. Schwartz Sándor Calea Traian 35 és testvérei értesítik rokonaikat, ismerőseiket és jabarétaikat, hogy megboldogult édesanyjuk öz. Schwartz Efrainné sirkőavatása folyó hó 29-én, vasnap délelőtt 11 órakor lesz a régi ort. temetőben.

Gyanus olaszokat tartóztattak le Szmirnában. Szmirnából jelentik: Kilenc gyanus olaszot tartóztattak le Burla helységben, mely az idegenek számára tiltott szmirnai körzethez tartozik. A hatóságok nyomoznak.

Meghalt Mellon, volt amerikai pénzügyminiszter. Newyorkból jelentik: Andrew Mellon volt pénzügyminiszter 82 éves korában, tüdőgyulladásban meghalt a Newyork állambeli Southamptonban.

Ferenc Józser herceg megbetegedése. Budapestről jelentik: Ferenc Józser Habsburg főherceget szanatóriumba szállították. A főhercegnek veseköve van, amit azonban valószínűleg műtői beavatkozás nélkül is el lehet eltávolítani a főherceg néhány napon belül elhagyhatja a szanatóriumot.

Szabadlára helyezték Hartmann Sándort. Néhány hete volt Hartmann Sándor nagyváradi börtöngyáros a kolozsvári katonai ügyészségen vizsgálati fogságban. Hartmann, mint ismeretes, kommunista és irreudenta röpcedulákkal tett tászkát helyezett el a váradi állomási ruhatárban ir Kertész Ferenc ügyvéd címére, akivel évek óta húzódtó perek miatt ellenséges viszonyban volt. Miután kiderült, hogy a tászkát Hartmann Sándor helyeztette el az állomási ruhatárban, hatóság félrevezetése címén megindult ellene az eljárás, valamint azért, hogy hogyan kerültek hozzá a tászkában levő kommunista és irreudenta röpcedulák. Hartmann ezután Kolozsvárra szállították. A katonai ügyészségen hetek óta folyt a vizsgálat az ügyében. Miután a vizsgálat befejeződött, Hartmann védoje, dr Klein Miksa védenecének szabadlára helyezése végett előterjesztést nyújtott be a katonai törvényeszköz. A szabadlára-helyezés ügyét tegnap tárgyalta a katonai törvényeszköz. Rövid tárgyalás után helyet adtak a védő előterjesztésének és szabadlára helyezték Hartmann Sándort. A nagyváradi börtöngyáros több heti fogsá után elhagyta a fogházat és visszautazott Nagyváradra.

Az aranyér

azonnal Goedecke féle Anusol kuppal kezelendő. A világ összes orvosi ismerik és rendelik

Anusol-Goedecke

Templomülések bérbeadása. A cluji str. Gh. Baritiu 8 szám alatt lévő Beth Abraham imaház megkezdte a templomülések bérbeadását. A bérbeadás minden vasárnap délután 3-tól 9-ig hétköznapokon este fél 8-tól 9-ig és Ros Hasonoh előtti napon reggel 5-től 10-ig történik. A régi bérülőknek jogai folyó hó 29. Szelichesz első napjáig lesz fenntartva. Tökintettel arra, hogy az imaház vezetőségének sikerült úgy az ünnepekre, mint egész évre egy elsőrangú előimádkozót felvenni, miért is nagy érdeklődés mutatkozik az ülések iránt, tisztelettel felkérjük t. templomlátogatóinkat, hogy mindenki a lehető legrövidebb időn belül váltassa ki imaszék jegyét, mert a zsufolt ság elkerülése végett csakis a jegy femutatása mellett lehet lesz a templomba be lépni.

Szenvedő beteg asszonyok már egy kis pohár természetes „Ferenc Józser” keserűviz könnnyi, lágy bélküriülést érhetnek el, ami ige nsok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Az orvosok ajánlják.

Faruk király völegény. Kairóból jelentik: Faruk király eljegyezte magát. A menyasszonyt Faridának hívják, ami egyetlen jelent. A király jövendőbeli apósa megkapta a pasa címet.

Minden Zsidóháznak. A napokban megjelent, a cluji Boros papirkereskedés kiadásában egy nagyon csinos és elmés összeállítású alumíniumból készült Jahrzeit tábla. Előnye hogy nagyon kicsi területen elhelyezhető, örökös, törhetetlen és egy diszkrét kegyeltes szobadisz, — ellentétben a régi papírbeli készült táblákkal, melyek nagyok, szakadnak és idővel utánpótlásra szorulnak.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Szeptember 4-én, szombaton kezdődnek a próbák a kolozsvári Davila Színházban

A színház hivatalos értesítése szerint az 1937—38. színiszozon próbái szeptember 4-én, szombaton reggel 9 órakor megkezdődnek, a zenekar tagjai számára pedig szeptember 13-án, hétfőn reggel 9 órakor.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Közikvánatra: Moszkva—Sanghai. Főszerepekben: Pola Negri, Vladimir Sokoloff.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

A láthatatlan front. Premier. Szezonnyitás. Jean Harlownak, a tragikusán elhunyt fiatal művésznőnek legszebb alkotása. Partnerei: Franchot Tone és Cary Grant. Legujabb Fox journal. Rendes helyárak: 22 és 27 plusz 6. Munkásoknak és diákoknak kedvezmény. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Holnap, vasárnap nagy matiné előadás 7 és 12 lejes helyárakkal 1.30-kor (fél kettő-kor), mert ezen idő előtt matiné játszása tilos: Az asszony és a hazugság. Harry Baur és Alice Cocea brilliáns filmje.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:
Sanzfrancisko pusztulása. Főszerepekben: Jeanette Mac Donald, Clark Gable. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

MUNKAI MOZGÓ MŰSORA:
Csütörtökön és a következő napokon 3, 6 és 9 órakor: I. Taras Bulba. Az évad legnagyobb orosz filmságeré. Fősz.: Harry Baur és Danille Darréux. II. A rejtelmes gyilkosság. Izgalmas bűntügyi dráma. Fősz.: Lukács Pál és Allison Skipwort. Helyárak: 10 és 12+5 lej.

Gyógyfürdők metropolisa

3-hetes pausálkura Budapesten

Vizummentes beutazás Magyarországra 50%-os kedvezmény a MÁV vonalain. Gyógyszállodal lakás, teljes ellátás, illetek, kiszolgálás, adók, fürdő, orvosi felügyelet, kórházatok és további árengedmények. Lejben fizethetők az

„EUROPA”

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi Vállalat összes irodáiban. CLUJON „EUROPA”-ECONOMIA, Piața Unirii 23.

tét

AI

Ily módon és egyuttal a közlési díj rüldés posta-

30.— lej

50.— lej

100.— lej

50.— lej

ben is) vagy megbizottaink

EK

hirdetés 20 lej

tenő. Jalgas

ánul beszélő nő

zista leánykához

ököt is végez

mare, Petru Ra-

A Reg. Ferdin-

iszraeli” ujonnan

a templomülések

án szelichot első

korosztáros

ebédő,

mayer szalon

eladó

őre bejelentett

STERNBERG

A. Bul. Regele

vallásos zsidó

sa” szomszédsá-

Cim a kiadó

adó szakácsnő

Z. Klein et Co.

b helyén jól be-

árutizlet család

Megkeresések

a kiadóba ké-

ány uñicsaládnál

ezni Elektroviz,

ngu, angol me-

uj eladó. Cluj,

ettes butorozott

á Viteazul 39.

zép fehér ujjab

teazul 39.

szelő zsidó lányt

tudó előnyben.

ékt román, né-

aság. Ajánlata-

bóba.

UJ KELET Legújabb hírek

MUSSOLINI nyíltan hangoztatja:

„Olaszország és Franco tábornok fegyverbarátsága egyre bensőségebbé válik“

A duce és Franco táviratváltása Santander elfoglalása alkalmából

Róma, augusztus 27. Santander bevételének alkalmából Franco tábornok a következő táviratot intézte Mussolinihoz:

„Mialatt a vitéz légionárius csapatok testvéri együttműködés mellett vonulnak be Santanderbe a nemzeti csapatokkal együtt, a nyugati civilizáció nevében az ázsiai barbárság felett aratott fényes győzelme után, igen nagy örömmre szolgál kifejezni Excellenciád előtt a büszkeség érzetét, ami eltölt, hogy irányíthatam ezeket a csapatokat és csodatömeget megvalósították.

A Duce így válaszolt a táviratra:

„Igen nagy örömmre szolgál, hogy az olasz légionáriusok 10 napi nehéz harc után erős mértékben hozzájárultak a santonanderi fényes győzelemhez és hogy ezt a közreműködést az Ön mai távirata elismeri. Ez a fegyverbarátság egyre bensőségebbé válik és biztosítja a végső győzelemnek amely fel fogja szabadítani a Földközi tengert minden fenyegetéstől, ami közös civilizációnkat éri.“

A Spanyolországban harcoló feketeingesek parancsnoka a következő táviratot intézte Mussolinihoz:

„Ebben a pillanatban, déli 1 órakor, csapataim élén bevonulok a felszabadított Santanderbe. Az összes légionáriusok büszkék rá hogy eleget tettek küldetésüknek és örömlüknek adnak kifejezést, hogy a haza szelleme Spanyolország baráti földjére hozta őket és harcolhattak és győzhettek a fasiszta Olaszország legnagyobb dicsőségére, öfélége a császár- király és a Duce nevében.“

Mussolini válaszolt:

„Az olasz légionáriusok hősiességét siker koronázta s ezt most már nemcsak Olaszország, de az egész világ elismeri. Az olasz nép szenvedéllyel figyelte a harcot és biztos volt a győzelemben. Önnek, a tábornokoknak, a tiszteknek és az összes légionáriusoknak azon lelkes megáldását tolmácsolom, hogy Olaszország büszke fiaira, akik Spanyolország földjén harcolnak.“

Az olasz veszteségek

Santander, augusztus 27. Az augusztus 13 és 23. között lefolyt harcokban, amelyek eredményeként Santander a nemzetiek kezére került, az olasz légionáriusok közül meghalt 16 tiszt, megsebesült 60, meghalt 355 katona, megsebesült 616.

1936 júliusa óta Santander városának a felkelők által való elfoglalásáig 13.000 löteket agyon a köztársasági csapatok.

Arai késleltette a felkelők bevonulását

A felkelő csapatoknak a városban való bevonulását drámai incidens késleltette. Három szovjettest, akik kormányparti szolgálatot teljesítettek, reggel hat órakor jelentkeztek a felkelőknel és megadták magukat. A tisztiek felhívták a figyelmet, hogy anarchista milicistákból álló zászlóalj Muredastól északra, keletre a végsőkig akar küzdeni. Az anarchisták fogságában számos felkelő polgár van fuszaként. A felkelők sokáig haboztak a támadással, hogy ne veszélyeztessék a tuszok életét. Végül az anarchisták átadták a tuszokat és feladták Santandert minden feltétel nélkül. A felkelő jelentések szerint Santander lakossága örömmámorban fogadta a felkelőket.

A Havas távirati iroda jelenti, hogy Santander eleste és a baszk kormány menekülése folytán, amelynek közigazgatási és tartományi fennhatósága alatt állott Asturia, az asturiai megyei tanács ma összeült, hogy megtárgyalja a szükséges tennivalókat. A tanács elhatározta, hogy kormányzótanácsalakul át, amely teljes jogkörrel rendelkezik azon északspanyolországi területek felett, amelyek még a valenciai kormány ke-

zén vannak. A polgári és katonai hatóságok pedig alárendelik magukat a kormányzótanács határozatainak. A tanács tagjai állandó permanenciában maradnak. Asturiában egyébként csend van.

A felkelők tegnap este kiadott hivatalos közleménye szerint Franco tábornok csapatai Santandertől keletre elfoglalták Laredo és Santona helységeket. Előnyomulásuk folyamatban van. Az utóbbi napokban több mint 35.000 foglyot ejtettek a nemzetiek. 31 ágyu került a győzők kezébe.

Újabb repülőmadás ért egy angol hajót

Athén, augusztus 27. A Bonford angol kereskedelmi hajó tegnap ide érkezett. A hajó

kapitánya elmondotta, hogy Barcelonától 30 kilométernyire két ismeretlen azonoságú repülőgép támadta meg a hajót és dobott le rá öt bombát amelyek azonban nem találtak.

London, augusztus 27. (Rador). A benemavatók bizottság úgy döntött, hogy az aláíró hatalmakhoz jegyzéket intéz, amelyben megállapítja, hogy csak Franciaország fizeti a benemavatók bizottság rendszer fenntartásához szükséges megígért összegeket. Ha a többi tagállamok ezt nem teszik meg, akkor Anglia is felfüggeszti fizetéseit.

Tanger, augusztus 27. (Rador). Súlyos összeütközésre került sor két ellenséges felfogású politikai csoport tagjai között. A verkedés a santonanderi eseményekkel kapcsolatos vita folytán robbant ki.

Példátlan prosperitás Ausztráliában

CAMBERA, augusztus 27. A pénzügy miniszter ma benyújtotta a parlamentben az ausztráliai kormány költségvetését és kifejtette, hogy az ország olyan virágzó helyzetbe került a nemzet-gazdaság minden ágában, amelyre még nem volt példa Ausztrália történetében. A miniszter a költségvetés részletezésénél kifejtette, hogy a múlt évi költségvetési felesleg 1,176.000 fontsterlingre ug.

Japán kárpótlást ígér a kínai rendelkezésekről lemondó fegyverkereskedőknek

(Elsődolali cikkünk folytatása)

A japán katonai hatóságok azt állítják, hogy csapataik nem hagyták el Lotent, hanem továbbra is kezükben tartják, ellenálva a kínai erők nyomásának. Három kínai bombavető repült a japán repülők lelőttek.

Sanghai, augusztus 27. (Rador). Illetékes körök szerint több kínai különítményt rendeltek ki a Sanghai és Woosung közti vidékre, hogy megihusítsák a Jangcsen s Jangsepoon partrattat japán erők érintkezését. A kínai haderők Lotentnél visszavetették a japánokat. Woosung a kínaiak kezében van, de egy kisebb japán különítmény még védi magát a Whangpoo folyó partján, Woosungtól délre.

Japán fenyegetés a szovjet-konzulátus ellen

Moszkva, augusztus 27. A Tass jelenti Sanghaidól, hogy tegnap a japán főkonzul panaszt tett az orosz főkonzulnak, hogy éjszakánként a konzulátus elhagyott épületéből fényjeleket adnak le, amelyek a kínai csapatoknak szólnak. A japán konzulátus azzal fenyegetőzött, hogyha ez megismétlődik, bombáztatni fogja a szovjet konzulátus épületét. A Tass hangoztatja, hogy válaszában az orosz konzul kiemelte, miszerint ez a közbenjárás kihívás, amely ellen erősen kíván tiltakozni. Különböző a szovjet konzulátus épülete a japán csapatok kezében levő területen van, tehát annak sérthetlenségéért a japánok felelnek. A Tass szerint senki sem lakik a konzulátus épületében, úgyhogy „a demars célja indokoltá tenné az épület kifosztását, ahogy az Tiencsinben is történt.

Tokió, augusztus 27. (Rador). A Domej-ügynökség jelenti, hogy Csang-Kaj-Sek marsallnak szándékában áll megtekinteni a Sanghai melletti állásokat, hogy személyes jelenlétével lelkesítse az ottani csapatokat.

Menekítik a japán aranyat

Tokióból jelentik, hogy a kantoni kormány elhatározta hogy összes arany- és ezüstkészletét Honkongba szállítja. A mai napig összesen 80 millió kínai dollár értékű nemesfémeket szállítottak el.

A pénzügyi piac és a kormány képviselői

tegnap értekezletet tartottak, amelyen megállapították az ország gazdasági és pénzügyi mozgósításának feltételeit az északkínai eseményekre való tekintettel.

Japán kárpótlást ígér a kínai rendelkezésekről lemondó fegyverkereskedőknek

Sanghai, augusztus 27. Az utolsó orvosi közlemény szerint Sir Hugh Knachtbull angol nagykövet állapotában lényeges javulás állott be.

A japán flotta egyik megbízottja kijelentette a Havas tudósítójának, hogy a japán hajók nem fognak feltartóztatni egyetlen idegen gőzöst sem, bármilyen legyen is annak rakományja. A tokiói kormány azonban jegyzékkel fog fordulni az összes külföldi kormányokhoz, amelyben barátság jegyében fogja felkérni azokat, hogy ne szállítsanak fegyvert Kínának és ne késleltessék ezáltal a konfliktus megszüntetését. Japán hajlandó kátérítést adni külföldi kereskedőknek azokért a károkért, amelyeket a Kínából kapott rendelések nem teljesítése folytán szenvednének. Japán azt hiszi, hogy a kártalanításnak legjobb módja az lesz, ha maga fog egyenlő mennyiségű fegyvereket rendelni a szállítók-tól.

Új ellenálló vonalat építettek a kínaiak

Sanghai, aug. 27. Minthogy a kínai hírforrás jelentései ellentmondóak, nehéz pontosan megállapítani a tényleges helyzetet. Ennek ellenére úgy tűnik, hogy a kínaiak új ellenálló vonalat állítottak föl, amely Nand-Siang-tól északra Jang-Cso irányában húzódik. Ha az erre vonatkozó adatok hitelesek, úgy valószínű, hogy a nemzetközi engedményes terület helyzete lényegesen javul. A nap folyamán a Sanghai környéki harcok a kínai vonalak bombázására szorítottak, a Jang-Cse folyó két partján.

Franciaország hazaszállítja fegyvert fogni nem képes spanyol menekülteket

Bayone, augusztus 27. Mától kezdve az összes spanyol menekülteket, gyermekeiket, asszonyokat és férfiakat, akik különböző okokból nem foghatnak fegyvert és akik nagyszámban élnek Franciaországban át fogják szállítani a köztársasági Spanyolországba. A francia hatóságok egészségügyi szolgálatot szerveznek a karavánok mellé.

Újra megkezdődnek a miniszteri látogatások

Bucuresti, augusztus 27. Az ország különböző központjaiban újra megkezdődnek a miniszteri látogatások. Az első miniszterlátogatás a jövő hónap folyamán Erdélyben lesz Horia, Cloca és Crisan emlékműpélya után.

Gyilkosságért helyezik vád alá Tonegarut

Bucuresti, augusztus 27. Stănescu vizsgálóbíró ma befejezte a vizsgálatot Stravoca meggyilkolása ügyében. A vizsgálóbíró Tonegaru ügyvéd gúncselekményét előre megfontolt szándéku emberölésnek minősítette és nem látta fennforogni a jogos önvédelem esetét. Az aktacsómot már átküldték a ügyészségnek.

Tizenöt hónapi fogház náci-lap szerkesztéséért

Bécs, augusztus 27. Egy nemzeti szocialistát, aki résztvett az Oesterreichischer Beobachter szerkesztésében, 15 hónapra ítélték. Ez a lap ismeretlen helyen jelenik meg.

LEGUJABB SPORT

A Makkabi országos tenniszversenyének eredményei

Oradea, aug. 27. A Máramarsszigetről Váradra helyezett Makkabi-tenniszverseny négy számában a mérkőzések befejeződtek. A férfi egyest Grünwald, a nagyváradi Makkabi Csernovitzba költözött játékos nyerte és így a Schindler kupa a csernovitzi Makkabinak jutott, míg a női egyest Erdős Lili Haggiborn nyerte, aki tehát a Mina Weinberg Vereá kupát a Haggibornak szerezte meg. Az ifjúsági férfi egyest Braun (Sámsón), míg az ifjúsági női egyest Erdős Lili Haggiborn nyerte.

A részletes eredményeket az alábbiakban közöljük:

Férfi egyes elődöntő: Goldstein Nagyvárad-Simon Haggiborn 6:3, 6:3. Nagy meglepetés. Grünwald Csernovitz-Radó Haggiborn 6:4, 3:4, 2:0 w. o. Döntő: Grünwald Csernovitz-Goldstein Nagyvárad 5:7, 6:4, 6:2, 6:1.

Női egyes elődöntő: Erdős Haggiborn-Aradó Nagyvárad 8:6, 5:7, 6:3. Schwartz Haggiborn-Papos Nagyvárad 6:4, 4:6, 6:4. Döntő Erdős-Schwartz 6:4, 6:0.

Ifjúsági női egyes elődöntő: Erdős Haggiborn-Lebi (Sámsón) Sziget w. o. Szász Nagyvárad-Perl Sámsón 6:2, 6:2. Döntő: Erdős-Szász 6:3,6:3.

Ifjúsági férfi egyes elődöntő: Morgenstem Nagyvárad-Klein Nagyvárad 6:1, 6:4, 6:1. Braun Sámsón-Rippner Nagyvárad 6:2, 7:5. Döntő: Braun-Morgenstem 6:2, 1:6, 6:0.

Posta postája
keltette in uam.
No. 224718/932.

10. Telefon: 18-60.
Eavonta 110, meg-
szere 600, egészévre
földre: Eavonta 2,
Mlévre 12, egészévre
detének díjazás
KELLET a transz-
közösség egyetlen
ja. Cikkünk után
forrás megjelöléséve

„Pofozzátó a csikhefog“

Mondanunk sem kell, hogy a Poľunca Vremiben gyönyörű díszesegére a szemkedett szellemé-
A csikhefog pedig van, nem más, min-
kos ezredes, a Ró-
mianista képviselő
Mit vett Petrescu
Interpellációt inte-
telte megkérdezte
kultuszminisztert, k-
ortodox egyház feje-
tónusban, olyan ki-
zsidókról, mint aho-
tette állítolag.

Amióta az interpe-
oldali lapok kétség-
Petrescu ezredesre
megdöbbenő és un-
A fenti cím alatt
Porunca Vremi: „
gyalázatos Petrescu
csinált ez a csikhe-
kommunista bérenc-
hadhatnak ennyiben
merészelt a patr-
ahogy mi beszélünk
bürtöntütelékről, ez
a patria'cha meg-
meg kell hogy kapja
ni a Resitától, ahol
osztálynál dolgozik
efféle ártó ezermé-
ahol fegyverkezési r-
Dobja ki a kormán-
katonák tiltakozásá-
zú! És Iunian nem-
sége azonnal kidobni
Idézhettek természet-
ahol maga Stelian P-
rescu ezredes pártal-
Buna Vestit, ame-
tuszminiszterrel a j-
akár véleményét ny-
désben.

A fenti jelzők fé-
gesztusa különös s-
Ha a polgári báto-
nyilvánítás valaha is
és elismerést érdem-
Petrescu ezredes a
maradéktalanul kijé-

A hivatalos

Emlékszünet, am-
pártja és hivatalos
tetést tett ellenék
Az elfogadható és
a Cuzza-Goga ér-
Román Frontot ér-
metlen és harcos, k-
nemzeti parasztpár-
Ezért a megkülönb-
bizonyult a — bec-
mányt úgy kezelte
Visszat a nemzeti
rontott neki, mint
nek a „türelmetlen
évtizedes ellensége,
A „lojális“ meg-
pedig kerek négy
agitációt folytat az
risták emlékeztetés
német demokrácia
Az ember évek ó-
jesztmény előtt és
végte észbe kapja
hogy nemcsak a d-
pártot, minden két-
sával együtt, elsöp-
agitáció? ...

A kormányának
Csak néha, amikor
odáig ment, hogy
ország közvélemény
ügyminiszter, a k-
és igyekezett meg-
sal fenyegető társa
Mig aztán odáig
az ország polgári
kül-kasul járta a